49՝ ՏԱՐԻ Թիւ 1364 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 2/15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1905 18 ՇԷՎՎԱԼ 1323 – 2 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎՎԷԼ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ԱՌԱՆՑ Կ'ՈՒՆԵՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալատ Ալի Հասանի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومی وسیاسی غزیتهدر
صاحب امتیازی : اوهانس قریم
ا ارمنکاپی جادهسنده نومرو ۳۸

ԳԻՆ ԱՅԱՆՁԱՐԱԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Գալոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Դուսանէրու համար	108 »	60 »
Աշխատաւորաց համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցման համար
մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Կայսերական բարձրագոյն շնորհ, որ այս շաբթուան ընթացքին մէջ եղաւ Գալֆայեան օրբանոցին, կրկին ուշադրութիւնները կը դարձնէ այդ բարենպաստակ հաստատութեան կողմը։ Այն պատճառաւ առաւելապէս կը համակրինք այդ վարժարանին, որովհետեւ հիշդ մեր ուզած կրթութիւնը կը մատակարարէ մեր աղջիկներուն, ինչպէս տեսնուեցաւ Խնամակալութեան անդամ Թէլեան էֆ.ի տեղեկագիրէն, զոր կարդաց անցեալ կիրակի օր Հաստատութեան տարեդարձին առթիւ։ Տնտմային ու կրօնական առողջ դաստիարակութիւն մը տալ, նկարագիր պատրաստել, առանին անտեսութեան ու ձեռագործի անհրաժեշտ պաշարը հայթայթել ապագայ մայրերու, ահա՛ ինչ որ պէտք է և կը բաւէ մեզի, և ահա՛ ինչ որ պիտի ուզէի որ ընդօրինակուէր մեր բոլոր Թաղային աղջկանց վարժարաններուն մէջ։ Աղջիկը պատրաստել իբրեւ իր ցեղին յատկութեանց և բարեմասնութեանց պահպանման գլխաւոր սատարը, իբրեւ էական տարրը և ցեղին կրօնական ջերմեռանդութեան վառարանը, իբրեւ հանդրէուանը անական կեանքին բազմազանակ երեւոյթներէն առաջ եկած կացութիւններուն։ ահա՛ որուն պէտք է ձգտիլ մայրերու դաստիարակութեան գործին մէջ։ Միջազգային պատերիկներու դաստիարակութիւն մը բացարձակապէս աւելորդ և հետեւաբար բացարձակապէս վնասակար է մեր համար։ Եթէ միջազգային կրթութիւնը չատագովենք մեր Թաղային իրական վարժարաններու ծրագրին համար, չարաչար կը սխալինք։ Այն պարագային չատ լաւ էր հաւատացէք մեր հին ազգ մայրերուն դրութիւնը։ հասարակ ընթերցանութիւն մը և գիր մը կը բաւեն ուրեմն անոնց՝ որոնց դերը առաւելապէս կը կայանայ ընտանեկան կեանքի բարօրութեան և առանին արթուր պարապներու առեն սփոփարար պաշտօնին մէջ։ Գործնական համար տրուած կրթութիւնը մեր իմացած ձեւով ամուսնական կեանքի ու պատրաստութեան հակառակ է։ Գլխաւորաբար արհեստաւոր և միջակարար տարրերէ բաղկացած համայնքի մը մէջ իրական դաստիարակութիւնը աղջիկներուն ապագայ դերին ու պաշտօնին համընթաց պէտք է ըլլայ։ Ամէն պարտէզ միեւնոյն եղանակով չի յարդարուիր, ասոնց և մրցավայրին պայմաններուն համեմատ կը յարդարուի պարէզն ալ։ Էսնեաի ու միջակ կացութեամբ զարգացող համայնքի մը ապագայ կիները և մայրերը պէտք է պատրաստուին տանտիկին, խնայասէր, սակաւապէտ ըլլալու։ Այ՛ն աղջիկները՝ որոնց այսօր ելեր ուսմարակալութիւն կը քարոզենք, որոնց սակայն անհրաժեշտ էր տնտմային ու բարոյական կրթութեան վերաբերեալ ընել տալ, հաւատացէք որ ոչի՛չ պիտի օգտուին այդ քարոզութենէն, և աւելորդ զարդարանքներու համար ծախսելիք դուռներ պիտի բանան... իրենց ուսմարակալութիւնը արժեցնելու։ Մեր համայնքին ներկայ հարստութիւնը, չատ թէ քիչ, մեր ազգէտ համարուած հայրերուն ու մայրերուն —որոնք առմարակալութիւն չգիտէին— անխոնջ աշխատութեան, խնայասիրութեան, պարզ ու համեստունակ կենցաղին արդիւնքն է, զոր կը վայելենք։ Այսօրուան մեր կրթական ծրագիրը աղջկանց համար ա՛նպէս մը պատրաստած է, որ ի հարկէ ծառաներով ու պատասխիներով մեծնալու կ'առաջնորդէ զանոնք, որ ապագային մէջ անոնց արհամարհելի դարձնէ խահանացը, կար կարկուրը, իրենց զաւակներուն վրայ իրենց անմիջական հսկողութեան նուիրական պարտքը։ Աղջկանց համար ա՛լ աւելի բարձր ծրագիրներ յղացող միամիտներ իսկ ունինք, եթէ նոր պարտքերու առկ ձգմռելու վտանգը չգայ չչափաւորէ անոնց ծայրայեղ եռանդը։

Եւրոպական կրթութեան բոլորովին անաւելորդ, ձեւացնելու դատապարտելի մարմաջէ մը բռնուած են մեր մէջ ամէն հոգաբարձու, ամէն Թաղական, որոնք իրենց պնդած առարկաներուն վրայ ամենափոքր իսկ գաղափար չունենալով հանդերձ՝ կը միտին աւելորդ ուսումներով ծանրաբեռնուած ծրագրի մը գործադրութեան ջատագովը ըլլալու։ Եւրոպացին իր Թաղային վարժարանին մէջ աղջիկներուն կ'ուսուցանէ մի միայն իր առհային ու առանին կեանքը, տունի հաշիւը, տնտեսագիտութեան սկզբունքները, բարոյական պատմութիւններու ասուն ճանաւոր դասընթացքով, իր կրօնքին բոլոր սկզբունքներուն ուսուցմամբ կը պատրաստէ իր աղջիկ զաւակը, որուն լաւ կը տալիցնէ իր լեզուն խօսել, գրել, գարդալ։ առաջ առոյգ գրութիւնը՝ որ միակ անհրաժեշտն է մեր աղջիկներուն համար։ Միջազգային պատերիկէ տարրեր անուն կարելի է տալ մեր աղջիկներուն, որոնց օտար լեզուներ կը սովրեցնեն առաջին ա՛յն տարիներէն իսկ, զորս պէտք էր յատկացնել մի միայն մայրենի կրթութեան։ Միթէ տարակոյս կա՞յ թէ աշակերտը —ըլլայ աղջիկ ըլլայ մանչ— տրամադիր է ընդօրինակել, և էականը գանց ընելով վազել, հետամտել ա՛յն պիտի առարկաներու՝ որոնք նոր և հրապուրիչ են իրենց համար։ Իրենց իսկ եկեղեցիին նախնական պատմութիւնը չսովրած, իրենց կրօնային նուիրական աւանդութեանց անտեղեակ, աղջիկները կը մխրճին տարբեր առարկաներու մէջ։ Ինչ որ բան իրենց ապագայ դերին կը պատկանի, տակա՛ր են անոր մէջ, ձեռագործի և կարի աշխատութիւններուն հետամտա՛ն չեն ըլլար, հազ չեն ըներ երբ անոնց մէջ տակա՛ր նօթեր առնեն, և գլուխնին քաշած կ'երթան պրպտել իրենց պաշտօնէն բոլորովին տարբեր ապարէշներ, Քիմեռնիկի թեւերով արձիւ տատմանները կ'ուզեն թեւածել, փափուկ խոտերուն մէջ փոխանակ իրենց բոյներ չմնելու, բարձրաբերձ սարի մը անկիւնը կ'երթան կը զետեղեն զանոնք, արեւուն մեղ կը փչէ և կարելի է կրնանք անակնկալի բերել կենդանին։

Երկու ընկերակիցները մեծ զգուշութեամբ ըլլուին վար իջան։ Երբ յարմար տեղ մը հասան, Բահմէ գեռինը պառկեցաւ ու դլուխը ժայռի մը հաւասարեցնելով անկէ սկսաւ ուշադիր դննել չորս կողմը։ Լավառէա ալ Բահմէի հետեւեցաւ։ Ջիլ եռաք երկուքն ալ յիսուն քայլ հեռուէն հինգ հատ եղնիկ տեսնելով, դողացին։ կենդանիներէն մէկը որուն երկար բաներէն յայտնի էր թէ ամէնէն տարիքոտն է անոնց, հեռուէն հսկողութիւն կ'ընէր միւսներուն վրայ։ Բահմէ կամաց մը Լավառէայի ուղղելով խօսքը,

—Կ'աղաչեմ, ազէկ նայեա՛ առ, ըսաւ, մեր կեանքին գոյութիւնը հրացանէդ կախեալ է։

Այս ճշմարտութիւնը Լավառէայի համար ալ բացայայտ էր. ուստի անմիջապէս հրացանը ուսին վրայ առաւ ու դէպի հսկողութիւն ընող եղնիկը ուղղելով դայն, ելթակը քաշեց։ Գընդակը լեռներէն ու ձորերէն անցնելով. ուրաց մեծ պատգամեամբ և ուժգնութեամբ։ Եղնիկները այս աղմուկը երբ լսեցին, իսկայն խրաչեցան ու իրենց առաջնորդութիւն ընողը եաին ձգելով սկսան վազել։ Մեծ եղնիկն ալ թէեւ ուշեց անոնց հետեւիլ, սակայն յանի կ'երեւէր որ չէր կրնար քայլերը փոխել։

—Կենդանին մէկ որուն՝քը կտարեցաւ, գոչեց Բահմէ, դանակով գործը լմնցնել պէտք է։

Երկու ընկերակիցները խոյացան եղնիկին վրայ, որ հասկնալով թէ չպիտի կրնայ այլ եւս փախչիլ, յուսահատական ձիգով մը փորձեց վրէժ լուծել իր թշնամիներէն որոնց ուղղեց իր սոսկալի կոտաչները։

—Աղէկ պէտք է զարնել գոչեց Բահմէ, ես ալ ձախէն պիտի յարձակիմ։

Երկու մարդոց անգութ հարուածներուն տակ կենդանին սպանուած ինկաւ գետնին ահեղագոչ պռաչտաքներով։ Բահմէ անմիջապէս ցատկեց կենդանիին վրայ ու չրթունքները վերքերէն մէկուն մօտեցնելով, սկսաւ խմել անկէ ասասուրէն հոսող արիւնը։

—Ի՛նչ կ'ընէք գոչեց Լավառէա հիմա առանկ բաներու ժամանակն է։ Չէք գիտեր որ եթէ քիչ մը անանձնք աղջկան կեանքը վրայ կ'երթայ։

Երիտասարդին այս դիտողութեան վրայ, Բահմէ վարժ ձեռքով մը քերթեց կենդանիին մորթը, զոր Լավառէա խլելով անմիջապէս դէպի վրանը վազեց, Բահմէի յանձնելով կենդանիին մնսը փոխադրելու հոգը։

Երիտասարդը վրան հասնելուն պէս ամապարանքով սկսաւ մէկդի նետել Միս Օռէթի վրայի ծածկոցները։ Սըր Մուլրթօն երիտասարդին այս անպատշաճ ընթացքը տեսնելով,

—Ի՛նչ կ'ընէք պարոն, ըսաւ։

—Ոչինչ։ ձեր աղջիկը պիտի փրկեմ, օգնեցէք ինձ պատասխանեց Լավառէա։

Անգլիացին տեսնելով որ երիտասարդը աղջկան հագուստները կը հանէ ու զայն կը մերկացնէ,

—Բայց անպատշաճ է ձեր այս արարքը, ի՛նչ կ'ընէք։

—Եթէ ձեր աղջկան մահը կը նախընտրէք բան մը չունիմ։

Սըր Մուլրթօն չպատասխանեց Լավառէայի այս կարուկ խօսքին։ Ուստի երիտասարդը շարունակելով հանուելցընել, Միս Օռէթը, կատարեալ մերկացուց զայն ու եղնիկին դեռ չը պաղած տաք մորթը բերաւ անցուց աղջկան վրայ, ու զայն կրկին պառկեցուց։

—Հիմա, ըսաւ, վստահ եմ որ, օրիորդը պիտի վերսանայ իր առողջութիւնը։ Ցուրտին ազդեցութենէն հիւանդացողները վերակենդանացնելու համար, կենդանիի տաք մորթով կը փաթթեն զանոնք յաճախ, ինչ որ իր փրկարար ազդեցութիւնը կ'ունենայ։ Ժամանակաւ երբ բժշկական ուսանող էի, սորված էի այս անմիջական դարմանը, և հիմա ուրախ եմ որ թանկագին կեանք մը փրկելու կը գործածեմ զայն։ Մէկ երկու ժամ եաք, երբ վերսանայ իր առողջութիւնն ու քիչ մը կերակուր ուտէ, վստահ եմ որ կրնանք շարունակել մեր ճամբան։

Լավառէայի ենթադրութիւնը չատ հիմ էր։

(Շարունակելի)

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՂԵՌՆԱԿԱՆ ԱՌԱՐՔԻՆ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐՈՒՆ

Գ. ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ
ՆՈՅԵՄԲԵՐ 21 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ
(Շարունակութիւն)

Նախագահը ամբաստանեալներէն Նշան Քահվէճեանի հարցուց թէ Մանուկը կը ճանչնա՞ր թէ ոչ, և իրեն թերթ կտա՞ր։ Նշան պատասխանեց թէ Մանուկը կը ճանչնայ և 5—6 տարի առաջ հայերէն մնասակար թերթ մը տուաւ իրեն, սակայն չառաւ. միայն անգամ մը «Թող մնայ եաքէն կ'առնեմ» ըսելով ծրար մը տուաւ և յետոյ «պէտք չէ նեաէ» ըսաւ։ Ազդարարուեցաւ Նշանի թէ բան էր որ նոյն թերթը կարդալէ եաք վերադարձուցած էր։ Նշան պատասխանեց թէ ինչ ըլլալը չհասկնալուն համար չէր ընդունած։ Նախագահը հարցուց Մանուկի թէ քանի՞ թերթ տուաւ Նշանի և ան կարդա՞ց թէ ոչ։ Մանուկ պատասխանեց թէ անգամ մը թերթ տուաւ Նշանի որ չվերադարձուց զայն, սակայն ըսաւ իրեն որ անգամ մը ալ չայայ։ Հարցուցեաւ Նշանի թէ ինչու կառաւարութեան լուր չտուաւ։ Պատասխանեց թէ ինչ ըլլալը չհասկնալուն համար լուր չտուաւ։ Կարդալ չե՞ս գիտեր հարցուց նախագահը, որուն պատասխանեց Նշան թէ թեւ գիտէ բայց թերթը չի կարդայ։ Հարցուցեաւ թէ գիտէ՞ր Մկրտիչի կառապանութիւն ընելը և եղեռնական արարքէն առաջ Մանուկի իրեն տուած 100 կրամ փոշին ի՞նչ էր և ի՞նչ ըրաւ զայն։ Նշան պատասխանեց թէ չէր գիտեր Մկրտիչի կառապան ըլլալը, զայն կը [illegible] պիտի առնէր և չգիտեր թէ ի՞նչ եղաւ դէպքէն եաք. փոշին տալէն շաբաթ մը եաք «նեաէ» ըսաւ իրեն և ինք ալ նեաեց։ Դիտել տուուեցաւ թէ մարդ չգիտցած մէկ բանը կ'առնէ՞, գուցէ վտանգաւոր բան մըն էր ան։ Նշան յարեց թէ Մանուկ իրեն զրացին էր, որով վստահած՝ առաւ ծրարը առանց մէջը ի՞նչ գտնուիլը գիտնալու, թէեւ վտանգաւոր ալ չէր։ Հարցուցեաւ թէ փոշին ի՞նչ գոյն ունէր։ Պատասխանեց թէ թափած ատենը տեսաւ որ ճերմակ էր։ Դիտել տուուեցաւ թէ պէտք էր կասկածել «նեաէ» ըսելէն։ Նշան յարեց թէ վստահութիւն ունէր։ Նախագահը դարձեալ դիտել տուաւ թէ իրեն վնասակար թերթ յանձնելուն, և յետոյ փոշին թափել տալուն և առանկ անիծապարտ դէպքի մը տեղի ունենալուն համար պէտք էր կասկածներ ունենար։ Նշան պատասխանեց թէ թերթը վեց տարի առաջ տուած էր, մինչ փոշին այս տարի, որով չէր կրնար կասկածիլ։ Եթէ վնասակար ըլլալը գիտնար չէր առներ, մանաւանդ որ չէր գիտեր թէ Մանուկ ի՞նչ միտք ունէր։ Հարցուցեաւ թէ դէպքէն եաք չհարցո՞ց թէ հարցուց, սակայն Մանուկ նախ ըսաւ թէ հիմա կնիկներուն պիտի յանձնեն, որովհետեւ ասոնք անոնք են ասկէց վերջը։ Կարմիր տեսակէն ֆէմինիզմ մը, որ եւրոպական և ամերիկեան ֆէմինիզմին վրայ քար կը հանէ։

Աղջիկներէն մեր ուսուցած կրթութիւնը Գալֆայեան օրբանոցին կրթութիւնն է։ Այդ հաստատութեան տարեդարձին առթիւ դպրոցական ոգւոյն վրայ տեղեկագրին յայտնած գաղափարը կը ծափահարենք։ Վստահ ենք որ եթէ չգործադրուէր ան, հրապարակաւ ա՛յնքան ներքին գոհունակութեան շնչտերով պիտի չարձագանգէր ինամակալութեան տեղեկագիր Թէլեան էֆ.ին գոռ բարբառը։

Կը յուսանք թէ այդպիսի կրթութեամբ պատրաստուած Հայ օրիորդները պիտի չըլլան յաւակնոտ, եռաեր, այլ իրենց բանին գործին հետամուտ տիպար տանտիկիններ պիտի ըլլան, մեր համայնքին կնոջական հին ոգւոյն համապատասխան կացուցիչներով և ա՛յն չինոտ ամօթխածութեամբ, որ բոլոր աղջիկներուն ամէնէն վայելուչ գեղեցկութիւնն է և շնորհը։

Անցեալները Հայ Մուլիկ չրջանաւարտ մէկ Հայ օրիորդին կրօնական չատ համարձակ համազուտին վրայ խօսեցանք։ Առաջնակարգ վաճառական մը, որ միեւնոյն ատեն ընտանիքի հայր մըն է, պատմեց մեզի թէ նոյն վարժարանին անցեալ տարուան չրջանաւարտներէն ուրիշ օրիորդ մը եւս մեր գրածը կարդալէ վերջ, նոյն վաճառականին որդւոյն յայտարարեր է.—Այո՛, օրիորդին յայտնած համազուտը ճիշտ է. գիտութիւնը հիմա ապացուցած է մարդուն կապիկէն առաջ եկած ըլլալը, և Աստուծոյ գաղափարին ալ լոկ հեռաքրքրութիւն մը ըլլալը։

[illegible] նելիք այդ հայ օրիորդներուն այս իսկական արժանիքներուն վրայ, միայն թէ այժմէն կը գուշակենք որ օրին մեկը ատանք պիտի կոչուին թերեւս դատարակել մեր աղջիկները իբրեւ դատարակուհի և կամ իբրեւ վարժուհի։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

Գրիգորիկ իր զուակին ու կնոջը հետ անցեալ օր հեւ ի հեւ դէպի կայարան կը վազէր։

Վերջապէս կը հասնին։

Տիկինը կայարանին ժամացոյցին ակնարկ մը նետելով, կ'ըսէ ամուսնին՝ բարկացած.

—Մեզի այսչափ վազցնելու ի՞նչ պէտք կար, դեռ չգեկառքին գալուն քառորդ ժամ կայ... օ՜ֆ, այսչափ ատեն ի՞նչ պիտի ընենք հիմա։

—Մեծ բան մը չէ, կը պատասխանէ Գրիգորիկ, երեք հոգիի համար մէկ քառորդ ժամը ամէն մէկերուս համար հինգական վայրկեան ըսել է։

×

Թորոսի կ'իմացնեն թէ իր բարեկամը Ռ... մեռեր է, ձուկի եաք ատեն ծովը ինկած ու խեղդուած ըլլալով։

—Խա՜ղ մարդ, կ'ըսէ Թորոս, արդէն կ'ըսէի որ այդ մարդը չատ չպիտի ապրէր..., այնքան հիւանդկոխ էր։

—Ի՛նչ կ'ընէք գոչեց Լավառէա հիմա առանկ բաներու ժամանակն է։ Չէք գիտեր որ եթէ քիչ մը անանձնք աղջկան կեանքը վրայ կ'երթայ։

Երիտասարդին այս դիտողութեան վրայ, Բահմէ վարժ ձեռքով մը քերթեց կենդանիին մորթը, զոր Լավառէա խլելով անմիջապէս դէպի վրանը վազեց, Բահմէի յանձնելով կենդանիին մնսը փոխադրելու հոգը։

Երիտասարդը վրան հասնելուն պէս ամապարանքով սկսաւ մէկդի նետել Միս Օռէթի վրայի ծածկոցները։ Սըր Մուլրթօն երիտասարդին այս անպատշաճ ընթացքը տեսնելով,

—Ի՛նչ կ'ընէք պարոն, ըսաւ։

—Ոչինչ։ ձեր աղջիկը պիտի փրկեմ, օգնեցէք ինձ պատասխանեց Լավառէա։

Անգլիացին տեսնելով որ երիտասարդը աղջկան հագուստները կը հանէ ու զայն կը մերկացնէ,

—Բայց անպատշաճ է ձեր այս արարքը, ի՛նչ կ'ընէք։

—Եթէ ձեր աղջկան մահը կը նախընտրէք բան մը չունիմ։

Սըր Մուլրթօն չպատասխանեց Լավառէայի այս կարուկ խօսքին։ Ուստի երիտասարդը շարունակելով հանուելցընել, Միս Օռէթը, կատարեալ մերկացուց զայն ու եղնիկին դեռ չը պաղած տաք մորթը բերաւ անցուց աղջկան վրայ, ու զայն կրկին պառկեցուց։

—Հիմա, ըսաւ, վստահ եմ որ, օրիորդը պիտի վերսանայ իր առողջութիւնը։ Ցուրտին ազդեցութենէն հիւանդացողները վերակենդանացնելու համար, կենդանիի տաք մորթով կը փաթթեն զանոնք յաճախ, ինչ որ իր փրկարար ազդեցութիւնը կ'ունենայ։ Ժամանակաւ երբ բժշկական ուսանող էի, սորված էի այս անմիջական դարմանը, և հիմա ուրախ եմ որ թանկագին կեանք մը փրկելու կը գործածեմ զայն։ Մէկ երկու ժամ եաք, երբ վերսանայ իր առողջութիւնն ու քիչ մը կերակուր ուտէ, վստահ եմ որ կրնանք շարունակել մեր ճամբան։

Լավառէայի ենթադրութիւնը չատ հիմ էր։

(Շարունակելի)

ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՈՐԹՈՆԸ 125

ԶՕՒԱՐԱՆԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ
ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՑՈՎ
ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ
Լ. Ա
ԹԱՐՄԸՏԻՆԵԱՅԷՆ ԱՄՈՒՏԻԲԵԱ

Բահմէի աչքերուն մէջ յոյսի նշոյլ մը երեւցաւ.

—Ձեր այս առաջարկը թէեւ վրանդաւոր, սակայն մինչեւ մէկ սաթիեան գործադրել կարելի է ըսաւ,

—Ինծի համար չէ որ կը մտածեմ պատասխանեց Լավառէա. միակ իրեն թշուառ աղջիկը փրկելն է.

նեց թէ «վնասակար ըլլալը թէ որ գիտնամ չեմ առներ»։ Դարձեալ հարցուցաւ թէ իրեն թերթ կը տուէ՞ր թէ ոչ։ Պատասխանեց թէ թերթ չէր տուէր իրեն։ Նախագահը յարեց. «Ըսել է անոնք ցոյց տուին, և դուն չառի՞ր»։ Առաքել պատասխանեց թէ ակէց առաջ անգամ մը ցոյց տուին, բայց ինք չընդունեց։ Դիտել տուեցաւ թէ երբ իրեն վնասակար թերթ կուտային, պէտք էր կռահեր որ տրուած փոյթերն ալ վնասակար են։ Առաքել պատասխանեց որ եթէ վնասակար ըլլալը յայտնէին չպիտի ընդունէր. մինչ «վնասակար չեն» ըսին. գալով թերթերու խնդրոյն, երեք տարի առաջ տեղի ունեցաւ ատ։ Հարցուցաւ թէ հիւանդանոցին սպասաւորներէն Տորկին կը ճանչնա՞ր։ Պատասխանեց թէ իր ծառայած տեղն հիւանդանոցին մէջ այդ անունով մէկը չկար։ Դիտել տուեցաւ թէ քանի որ վնասակար նիւթեր պարունակող մնտուկը Տորկին հետ վերնայարկը փոխադրեցին, պէտք է ճանչնայ զայն։ Առաքել պատասխանեց որ իրաւ է թէ մէկու մը հետ վեր հանեց մնտուկը, բայց անոր անունը Տորկի ըլլալը չէր գիտեր։ Հարցուցեցաւ թէ այդ մնտուկը քանի՞ օրա ծանրութիւն ունէր։ Առաքել յայտնեց թէ 20—30 օկա կար։ Հարցուցեցաւ թէ Վահանը կը ճանչնա՞ր։ Պատասխանեց թէ անգամ մը Հաճի Նշանի հետ մէկտեղ մէկը եկաւ թէեւ, բայց չգիտեր թէ Վահանն էր թէ ոչ։ Երբ հարցուցեցաւ թէ Հաճի Նշան և Վահան ինչ տեսնուեցան, Առաքել ըսաւ թէ անոնք սկսան դուրսը խօսակցիլ իրարու հետ, բայց չի գիտեր թէ խօսակցութեան նիւթն ի՞նչ էր։ Առաջարկուեցաւ իրեն ըսել թէ ո՞վ բերաւ մէկիկիդ պարեցը-նելու յատուկ պարոյկները։ Առաքել պատասխանեց թէ յիշեալ Վահան իրեն երեք անգամ կարգ մը ծրարներ բերաւ, բայց չի գիտեր թէ անոնց մէջ ի՞նչ կար, չտեսաւ նաև որ պարոյկ կա՞ր։ Դիտել տուեցաւ որ հարցաքննութեան պահուն խոստովանած է թէ պարոյկները Վահան բերաւ, և վնասակար նիւթերը աղջկանը օժանդակութեամբ իր սենեակէն հանեց վեր. իր այս յայտարարութեանց դէմ ի՞նչ պիտի առարկէ։ Առաքել պատասխանեց որ ինք այնպիսի խօսք մը չէ ըսած թէ Վահան պարոյկ բերաւ։ Դիտել տուեցաւ իրեն որ հարցաքննութեան պահուն յայտարարած է թէ վախնալով որ իրեն յանձնուած ծրարները վնասակար նիւթեր կը պարունակեն, հիւանդանոցին վերնայարկը հանեց դանոնք, և ծրարները քննելով տեսա՝ թէ [illegible] վնասակար էին։ Ապդարարուեցաւ նաև թէ յայտարարած է որ յիշեալ Վահանի հետ Վարդան անունով ուրիշ մէկն ալ իր քով եկաւ և խռովարարական նիւթերու վրայ խօսակցեցան իրարու հետ։ Առաքել յայտարարեց թէ ինք հարցաքննութիւնը պահուն սա՛ միայն յայտարարեց թէ Հաճի Նշանի միջոցաւ ճանչցաւ վնասակար մարդիկը, եւ ծրարները Վահան միայն բերաւ իրեն, և անոր հետ ուրիշ նիւթի վրայ խօսք չդարձաւ։ Հարցուցեցաւ թէ իր առարկաներուն մէջ գտնուած յեղափոխականներու լուսանկարները որո՞ւն էին, որո՞ւն էր նաեւ յեղափոխական ընկերութեան կողմէ կնքուած մէկ հաշուեկշիռը. փաստական Կարապետ ձերահեանի և Իզմիրցի խռովարար Նալպանտեանի լուսանկարներն ի՞նչ բան ունէին իր քով։ Առաքել պատասխանեց թէ այս լուսանկարները և Թուղթը կը վերաբերէին Հաճի Նշանի, եւ անոր կնոջ կողմէ բերուած ձգուած էին իր քով. Կարապետ ձերահեան, որ 10 տարի առաջ փախաւ, բժիշկ էր, և այն առենները իրեն դրացի ըլլալուն համար կուգար կ'երթար իր մօտ։ Գալով Նալպանտեանի լուսանկարին, անկիա՞ մ'է թէ իրեն վերաբերեալ իրերու մէջէն, այլ Հաճի Նշանի Թուղթերուն մէջէն գտնուեցաւ։ Նախագահը յարեց, «Ուրեմն դուն համակարծիք էիր Հաճի Նշանի։» Առաքել պնդեց թէ այս առարկաները իրենը չէին, այլ Հաճի Նշանի կինը բերաւ զանոնք ծրարած, եւ իր քովը ձգեց։ Ապդարարուեցաւ իրեն որ այս տեսակ առարկաներու բերուիլը ինչո՞ւ համար իմաց չտուաւ կառավարութեան։ Առաքել յայտարարեց վերջապէս թէ իրեն ծրարի մը մէջ դրուած յանձնուեցաւ այս առարկաները, եւ քովը մնացին այսպէս։ Հարցուցեցաւ թէ իր Թուղթերուն մէջ գտնուած ատանաւորը ի՞նչ էր, լրագիրը որո՞ւն կը վերաբերէր, Յովսէփ Զարիֆեան ի՞նչպէս մարդ էր, Հաճի Նշանէն առած 4000 ղրուշը ինչի՞ դրամ էր. նոյնպէս իր առարկաներուն մէջ գտնուեցաւ տեսակ մը, որուն մէջ գրուած էին հետեւեալ անունները, Աճէմեան, Ոսկիան Նալպատեան, Յակոբ Մեսքեան, Թաչեան. ո՞վ են այս մարդիկը, իր քով ի՞նչ բան ունէր քննիչին կողմէ Հաճի Նշանի տրուած վկայականը, ի՞նչ էին այն վեց կոր սաայոդ գրութիւնները։ Առաքել պատասխանեց թէ չի յիշեր թէ ինչ էր ատանաւորը, գալով գտնուած լրագիրն, նոյն իսկ հարցաքննութեան պահուն յայտարարեց թէ անիկա իրեն չէր վերաբերեր, բայց երբ պնդուեցաւ որ անպատճառ իրենն էր անիկա, այն ատեն ըսաւ. — «Եթէ իմս է թող իմս ըլլայ»։ Յովսէփ Զարիֆեան իր աղջկանը առաջին նշանածն էր, որ Սերոպա գընաց, և ճամբան նամակ մը գրելով ըսած էր՝ թէ «Սանկ նանկ կ'երթանք կոր.» յետոյ նոր նամակ մըն ալ գրած էր, ուր յայտարարած էր՝ թէ «Յոյսերիդ կարեցէք»։ Ասոր վրայ, ուրիշի նշանեց աղջիկը, և անկէ ի վեր նոր նամակ չստացաւ Յովսէփ Զարիֆեանէ. վեց տարի առաջ, միասին ճաշարան կը բանեցնէին Հաճի Նշանի հետ, գործերը ալէկ չգացին և տուած դրամն ետ առաւ. գալով այն տեսակին, որուն մէջ կարգ մը անուններ կան գրուած, անիկա իրեն չի վերաբերիր, այլ Հաճի Նշանի։ Քօմիթէին կողմէ տրուած վկայականը իրենը չէր. իսկ ստայոդ վեց գրութիւններուն մասին տեղեկութիւն չունի։ Նախագահը յարեց.— «Ուրեմն, քու և Նշանի միջեւ թէֆիգ չկար։» Առաքել պատասխանեց թէ տասնըհինգ օրը կամ ամիսը անգամ մը կը տեսակցէր անոր հետ, որ երկրակից էր իրեն։ Դիտել տուեցաւ թէ քանի որ Հաճի Նշան քօմիթէին նախագահն էր, ուրեմն զինքն ալ մացուցած ըլլալու է քօմիթէին մէջ։ Առաքել յայտարարեց թէ քօմիթէ անդամ էիր խօսքը չի կրնար ընդունիլ։ Նախագահը դարձեալ ազդարարեց ամբաստանեալին թէ իր քով պարթուցիկ նիւթեր, վնասակար և ատայոդ թուղթեր, յեղափոխականներու լուսանկարներ գտնուած էին։ Առաքել ըսաւ որ այդ առարկայները իրեն ցոյց տրուեցան, սակայն թուղթերը Հաճի Նշան բերաւ, բայց ինք չուզեց ընդունիլ։ Նախագահը ըսաւ թէ «ատոնք Նշա՞նը քեզի տուաւ»։ Առաքել յարեց թէ Հաճի Նշան չէր որ տուաւ իրեն ատանք, այլ իր կինը բերաւ՝ ծրարի մը մէջ դրած. հետեւաբար, երբ ձերբակալուեցաւ, իրեն քովէն գտնուեցան անոնք, մինչ իրեն վերաբերող իրերը մէկ քանի կոր դպրոցական գիրքեր էին միայն։ Հարցուցեցաւ թէ Յովսէփ Զարիֆեանի կողմէ իրեն զրկուած նամակին մէջ յիշատակուած մարդիկը ո՞վ են։ Առաքել պատասխանեց թէ անոնք իր կարգ մը բարեկամները և ազգականներն են։

Կարդացուեցաւ Առաքելի առաջին հարցաքննութեան 302 եւ 303 դ էջերը, ուր հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրած է.— Իր սենեակը եկողներն էին Ասատուր, եղբայրը՝ Մարգար, հօրեղբօրորդին՝ [illegible], Առաք, Կարապետ, Դաւիթի, Մաղաք և Գէորգ անուն մարդիկը, որոնցմէ Ասատուր մէկ-երկու ամիսը ան, գամ մը, Մարգար և Նշան իբր ազգական յաճախակի, իսկ միւսները մասնաւոր օրեր կ'ուգային։ Ասոնցմէ դատ, մէկ տարի առաջ իրեն մօտ եկաւ կէսաթիք Փաչայ բնակող Վարդան անուն մէկը, յայտարարելով թէ Վահանի կողմէ կուգայ. բայց քանի որ չէր ճանչնար Վարդանը, ներս չառաւ և չտեսակցեցաւ հետը։ Երկու ամիս վերջը Վարդան դարձեալ եկաւ Վահանի հետ, և սենեակը նստելով խօսակցեցան։ Վերջը, Վահան յայտարարեց իրեն թէ «Ես Վարդանի հետ շատ տեսնուիլ չեմ ուզեր, եթէ քովդ գայ, երես մի՛ տար»։ Վարդան մէկ քանի անգամ ալ եկաւ թէեւ, բայց չընդունեց։ Վարդան երբ առջի անգամ իր քով եկաւ, հարցուց. «Վահան չեկա՞ւ, ինծի համար գիրք մը չձգե՞ց»։ Երբ պատասխանեց թէ ասանկ գիրք մը չէ ձգուած, Վարդան «Ես կը տեսնեմ զինքը» ըսելով մեկնեցաւ։ Զի յիշեր թէ Վարդան և Վահան իր սենեակին մէջ խռովարարական ի՞նչ տեսակ նիւթերու վրայ խծակցեցան։ Նախագահը այս խոստովանութիւնները յիշեցնելով ազդարարեց Առաքելի որ ճշմարտութիւնը խոստովանի։ Առաքել յայտարարեց թէ Վահան ըսեր է որ Վարդանի հետ պիտի մեկնի, թէ ինք երբէք չէ ըսած որ Վարդան և Վահան խռովարարական նիւթերու վրայ տեսակցեցան։ Դիտել տուեցաւ թէ քանի որ մէկ երկու անգամ ատանք գալով տեսակցեցան, բնական է որ ինք ալ անոնց խօսակցութեանը մասնակցեցաւ։ Առաքել պատասխանեց թէ ինք դռնապան ըլլալով, անոնց քով չկրցաւ կենալ։ Հարցուցեցաւ թէ Վահան և Վարդան իրարու հետ տեսակցեցա՞ն։ Առաքել ըսաւ որ ստքի վրայ հինգ վայրկեանի չափ տեսակցեցան իրարու հետ, բայց ինք չհասկցաւ թէ ի՞նչ խօսեցան։

Նախագահին հրամանով լուսաբանութեան համար կարդացուեցաւ անձնասպան խոհարար Հաճի Նշան Պօղոս Մինասեանի արձանագրուած յայտարարութիւնները ուր սապէս ըսած է.—Ինք Թղթակցութիւն ունէր Ամերիկայի Նիւ-Եորք քաղաքը գտնուող Արարկիրցի Սարգիս Կարապետեանի, Ֆիլիպէ փաշան Տիգրան Տումանեանի և երկու տարի առաջ Բարիզի մէջ մեռած Դէորդ Պոյաճեանի հետ. երեք տարի առաջ Մինկէրի պաշտօնականէն Վաղարշակ իր խանութը գալով

է։ Իսկապէս անգլիական չափերուն վրայ մտածող քաղաքական մարդ մըն է։ Վարիչ մը ըլլալու առաւելութիւնները չունի բնաւ, ընդհանուր համակիները չունի բնաւ, բնդհանուր համակիչ մը չունի քաղաքական մարդ մըն ալ չունի քարոզելիք, և կամ կենդանի բազմոց մըն է ամէն տեսակ քարոզութիւններու դէմ։

ՄՐ. ՋՕՆ ՄՕՐԼԻ

Հնդկաստանի նոր նախարարը իր կուսակցութեան մէջ հանրածանօթ դէմք մըն է։ Իր բարեկամները նոյն իսկ կը ցաւին որ Մորլի գրական ասպարէզը թողուց քաղաքականութեան մէջ մտնելու համար։ Օքսֆորտէն չըբնաւորա ըլլալով, մաս խմբագրութեան մէջ, և քիչ ատենէն փայլուն գրողի մը անունը շինեց։ Սուիֆթի և Ռուսոյի վրայ իր քննական կենսագրութիւնները և ուրիշ հին գրութիւններ համբաւ մը շահեցուցին իրեն գրական աշխարհին մէջ։ Իր երկրորդ պատանեկութեան մէջ խմբագրական էր Բել Մել կազէթի։ և 15 տարի ալ Ֆորթնայթլի Ռիվիուի, որ իր կարող ձեռքին տակ միայն իր ամենաբարձր ատիճանին հասաւ։

Բայց գրականութիւնը միայն պիտի չբաւար իր տաղանդին մենաշնորհը, և երիտասարդութեան ատեն Երեսփ. Ժողովին մէջ մտնելու իր անյաջող փորձը չվնասեցուց զայն։ 43 տարին անցուցած էր արդէն երբ նոյն Ժողովին մասնակցեցաւ, և անկէց ի վեր մէջն է։ Իռլանդայի նախարար եղաւ 1886ին, և դարձեալ 1892էն 1895։

ՍԸՐ ՀԷՆՐԻ ՖԱՈՒԼԸՐ

Սըր Հ. Ֆաուլըր —75 տարեկան— անչուշտ իրեւ գործոն նախարար չէր կրնար անուանուիլ Դահլիին մէջ, այս պատճառաւ Լանքասթրի դքսութեան պետի անուանական դիրքը միայն տուեցաւ իրեն։ Բայց Ֆաուլըր փայլուն անցեալ մը ունի պետական ծառայութեանց։ — 1881ին ներքին գործոց նախարարի խորհրդական, 86ին գանձային նախարար, Մր. Կլատսթընի վերջին վարչութեան մէջ և տեղական կառավարութեան պետ, Հնդկաստանի նախարար Լորտ Բոզպերիի վարչապետութեան օրով։ Խորհրդարանին երկու ժողովներէն ալ յարգանք կը վայելէ։

ԼՈՐՏ ԲԱՅԸՐՆ

78 տարեկան է և այս պատճառաւ Լորտ Կնքապահ անաչխատ պաշտօնին կոչուեցաւ։ 1859ին իր հօր Լորտութեան յաջորդեց։ Համանուն առաջին Լորտը, դերակատար կարդինալ անուամբ ծանօթ, Լորտ Դանճապահի պաշտօնը վարեց և յետոյ գաղթական նախարար եղաւ։ Ներկայ Լորտը, որ 1871ին Լորտերու Ժողովին մէջ բազմեցաւ, իր հօր կարողութիւններէն մեծ բաժին մը ժառանգած է, և մեծահարուստ մարդ մը ըլլալով, յաճախ իր քսակներուն բերանը բացած է իր կուսակցական ընտրական պայքարներուն յաջողութեան համար։

1852ին Երեսփ. Ժողովին անդամ ընտրուեցաւ, և. 60ը տարի վերջ պատերազմական նախարարի խորհրդական եղաւ, 1861ին նոյն պաշտօնով հնդկական նախարարութեան անցաւ։

Դահլիին մէջ մտաւ երեք տարի իբրեւ պատերազմական նախարար, յետոյ փոխադրուեցաւ հնդկական պաշտօնարանը։ 1871ին նախագահ անուանուեցաւ Բարձրագոյն խառն յանձնաժողովին, որ պաշտօն ունէր կարգադրելու Ամերիկայի և Անգլիոյ վէճը՝ Ալապամա մարտանաւուն դէպքին առթիւ եկած, և իր այս ծառայութեան համար Մարքիզի տիտղոսը առաւ։

1874ին կաթոլիկ կրօնքին դարձաւ, և այս պատճառ կարծուեցաւ ընդհանրապէս թէ հրաժեշտ պիտի տայ քաղաքական ասպարէզին։ Սակայն 1880ին Հնդկաստանի փոխարքայ անուանուեցաւ, և կեդր. Ասիոյ խնդիրներուն լուծման համար զրկուեցաւ Լորտ Լիթընի հետ։ Անգլիացիք Քանտահարը պարպեցին, Աֆղանստանի անկախութիւնը ապահովուեցաւ, և փորձեր եղան բարեկամական կարգադրութեան մը գալու Ռուսիոյ հետ՝ ի մասին Անգլիական և Ռուս ազդեցութեան շրջանակներուն կեդր. Ասիոյ մէջ։ 1892ին Լորտ Բայբրն գաղթական նախարար եղաւ, բայց չյաջողեցաւ Պոէրներուն հետ անգլիական վէճը կարգադրել ի նպաստ Անգլիոյ։

ԼՈՐՏ ԹՈՐԻՏՄԱՈՒԹ

Ասոր ծովային նախարար անուանուիլը անակնկալ մը եղաւ, որովհետեւ պատերազմական նախարարի ընտրելի կը համարուէր աւելի։ Ժողովրդային, հնարամիտ և չրջանայեաց մարդու մը համբաւը ունի, կը մնայ միայն տեսնել իր վարչային կարողութիւնը։ 56 տարեկան է, բայց աւելի երիտասարդ կ'երեւի։ 1874ին փաստաբան եղաւ, և 12 տարի վերջ մասակարար Արքունեաց։ Եւմատկան նախարարութեան Ներկայացուցիչը եղած է Երեսփ. Ժողովին մէջ։ 1892էն 1894 Ընդդիմադիր կուսակցութեան խարազանն էր։

Թէ՛ քաղաքական և թէ ընկերային չրջանակներուն մէջ յոյժ ժողովրդական անձնաւորութիւն մըն է Լորտ Թուխմաուր։

ՄՐ. ՋԷՄՍ ՊՐԱՅՏ

Մնած է 1838ին, և երկրորդ անգամ ըլլալով քաղաքական բարձր դիրքի մը կը ժամանէ։ Իբրեւ պետական մարդ իր ասպարէզը սկսաւ 1880ին, Խորհրդարանի անդամ ըլլալով։ 1886ին արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական եղաւ, 1892ին Դահլիին մէջ աթոռ ունեցաւ, և 1894ին Առեւտրական Պաշտօնարանին Տնօրէն։ Նոյն տարին նախագահ եղաւ Արքայական յանձնաժողովին, որ տեղեկագիր մը պիտի տար Երկրորդական Դատաքննութեան վրայ։

Իբրեւ քաղաքագէտ ա՛յս է Պրայսի գործունէութեան կարճառեւ միջոցը։ Բայց իբրեւ գիտուն մարդ մեծ համբաւ ունի։ Կ'անուանէին զայն ատեն մը «Շրջան Հանրագիտակ»։ Երեսփ. Ժողովին մէջ չկայ ուրիշ անդամ մը որ իրեն չափ օտար լեզուներ գիտայ։ Պատուակալ Բանախօս է Օքսֆորտի Համալսարանին, և Մանաւ Համալսարանին կողմէ Բաղաքական Գիտութեանց Վարդապետի տիտղոս ունի։ Երկար ճամբորդութիւններ ըրած է Ռուսիա, Ափրիկէ, Հնդկաստան և Ճապոն, և մինչեւ Ֆիճի կղզիները գացած է։

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐ

ՍԸՐ ԷՏՈՒԱՐԴ ԿՐԻ

Լորտ Բոզպերիին մէկ կողմ առնելով, Սըր Էտուարտ Կրի ամէնէն չահեկան և փայլուն դէմքն է Ընդդիմադիր կուսակցութեան մէջ, թէև Մր. Էսքուիթի ազդեցութիւնը չունի։ Բոլոր կուսակցութիւնները կը սիրեն զինքը, որովհետեւ իր սկզբունքները սանկ նանկ համաձայնեցուցած է ամէնուն ալ սկզբունքներուն։ Իր հանրային բանախօսութիւնները Երեսփ. Ժողովին մէջ մասնաւոր հրապոյր մը ունին պերճախօսութեան։ Մէյ մը զուարթ է ազգ մը պէս։ Մր. Բրզզնի բարեմասնութիւնները ունի։ Առաջին կարգի Լօն Թէնիս խաղացող մըն է։ կը խաղար մինչեւ 43 տարեկանը, և հիմակ իսկ իր ծերութեան միջոցին իր խաղի յաջողակ օրը ունի։ Պարտէզ մշակելու արհեստը լաւ գիտէ, բնապատում ալ է, և ձուկ որսալու ասպիկ փափաք ունի։

ՄՐ. ՀԻԼՏՏԷՅՆ

Մրա նախարարներուն նայելով երիտասարդ է, որովհետեւ իբրեւ պատերազմական նախարար Պանըրմէնի դահլիճին մէջ կը մտնէ իր յիսուներորդ տարիին։ Թէև իբրեւ հրապարակագիր անուն մը ունի, բայց իբրեւ պետական մարդ ինքզինքը նոր պիտի ճանչցնէ։ Օրէնքի մարդ է, և կը սպասուէր որ դատական նախարար ըլլար։ Բիկ Սկովտացի Էտինպուրկի Համալսարանին ամենափայլուն չրջանաւարտներէն է, կարգացած է չորս սկովտական համալսարաններու մէջ, փիլիսոփայութեան մէջ առաջին հանդիսանալով։ Եթոյ գնաց կէօթինկէնի գերման համալսարանը, և Բրօֆ. Լոպէէն բնաղանցական գիտութեանց դասեր առաւ։ Վերացական միտք մըն է նոր պատերազմական նախարարը։ Իր քաղաքական ասպարէզը կը սկսի 1885ին, երբ Երեսփ. Ժողովին անդամ ընտրուեցաւ։ Բրօֆ. Սէթի հետ իմաստասիրական գիրք մը հրատարակած է 1882ին, յետոյ Մր. Բէնրի հետ գերման իմաստասէր Շոբէնհաուերի մէկ գործը թարգմանեց, 1887ին Ատամ Սմիթի կեանքը հրատարակեց, 1902ին Դատաբարակութիւնը և Պետութիւնը, և 1903ին ալ հրատարակեց Ճանապարհ դեպի իրական կեանքը։

ՍԸՐ Ր. ԲԷՅՏ

Դատական գործոց նախարարը իբրեւ փաստաբան և իբրեւ երեսփոխան առաջնակարգ դէմք մըն է Անգլիոյ հանրային կեանքին մէջ։ Իր պաշտօնին չատ յարմար մարդն է, որովհետեւ Ընդհանուր Դատախազ եղած է տարիներով։ 60 տարեկան է։

ՄՐ Հ. ԿԼԱՏՍԹՐԸՆ

Մնած է 1854ին, ուսումը առած է Իթրն Քոլէճէն և Օքսֆորտի համալսարանին մէջ։ 26 տարեկանին երեսփոխան ընտրուեցաւ և իր հօրը մանաւոր քարտուղարը եղաւ։ 1881ին գանձային նախարար եղաւ, և 1886ին պատերազմական նախարարութեան երկրական խորհրդական։

ԼՈՐՏ ԷԼՃԻՆ

Նոր գաղթային նախարարը Հնդկաստանի փոխարքայի մը որդին, 1886ին հանրօգուտ չինութեանց վերակացու էր։ 1894ին Հնդկաստանի փոխարքայ եղաւ։ Իր օրով պատահեցաւ Հնդկաստանի ամէնէն ահռելի սովը, բայց յաղթեց դժուարութիւններուն, և եթէ Լորտ Բրզզնի յանկութիւնները ցոյց չտուաւ իբրեւ ընդհանուր կառավարիչ, այլ իր հմտաբար հատատեց իբրեւ կարող գործի մարդ։

ՄՐ. ՍԻՏՆԻ ՊԼՈՒՔԹԸՆ

Թղթատարական և հեռագրական նախարարը առաջին կարգի սիրահար մըն է Սբորթի, Սըր Էտուարտ Կրի պէս։ Ձուկ որսալէն զատ լաւ ալ որսորդ է։ Այս սրբութիւնուն վրայ յատուկ գիրք մը ալ չինած է գրական հանճարով։ Ազատական կուսակցութեան այս նախարարները, ինչպէս կը տեսնուի, բացօթեայ հաճոյքներու չատ սիրահար են։

ԼՈՐՏ ՔԱՐԻՆԿԹՐԸՆ

Մտերիմ բարեկամն է Էտուարտ Թագաւորին, որուն գահաժառանգութեան օրով Հնդկաստան ճամբորդած է անոր հետ։ Ատենաբան չէ, բայց համոզիչ խօսքեր ունի, և պիտի կրնայ անգլիացի երկրագործներուն խօսք հասկցնել որ մեծ քաղաքները չգազթեն և հողերը չենչնեն։ 40,000 արտավար տարածութեամբ հողեր ունի, և աղքատ ու կարօտ երկրագործներուն չատ կ'օգնէ։ Վերջերս իր բարեսրտութեան օրինակը տուաւ չատ մը անգործ մարդիկներ աշխատցնելով իր ագարակներուն մէջ։

ԼՈՐՏ ՔՐԻՒ

Իբրեւ քաղաքական մարդ նոր պիտի չինէ իր համբաւը իբրեւ պետական խորհրդ. Նախագահ։ Շատ ողջամիտ մարդ մըն է, և հրահանգուած է Լորտ Կրանվիլի ձեռքին տակ, որուն քարտուղարն էր 1883ին։ 1892էն 1895 Իռլանդայի փոխարքայ եղած է։

ՄՐ. ԳԻՒԼ

Կրթական նախարարը սրամիտ և կատակաբան գրող մըն է, նոյն իսկ իր երգիծաբանութիւնները Պիրէլանութիւն կոչուած են գրական աշխարհին մէջ։ Իր պաշտօնին բուն մարդն է։ Մնած է 1850ին։

ՄՐ. ԼՈՅՏ ՃՈՐՃ

Մնած է 1863ին, 1884ին Մանչեսթրի մէջ ընդհանուր դատախազ եղաւ, և 1890ին երեսփ. Ժողովին անդամ։ Խաթող առենաբան մըն է, և առաջին հակառակորդ Մր. Զէմպրլէնի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԽԱՍԳԻՒԼԻ Գալֆեան Որբանոցի Մարան մէջ յառաջիկայ Կիրակի օր Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպսկ. Ճէվահիրեան բարեմաղթութիւններ պիտի ընէ Վեհ. Կայսեր արեւշատութեանը համար, չնորհուած 100 ոսկիի կայս. պարգեւին առթիւ։

ՅՈՅՆ աղջիկ մը Սկիւտարէն երէկ դիմեց Ազգ. Պատրիարքարան և ընծուեց Հայ Եկեղեցին, Հայ երիտասարդի մը հետ ամուսնանալու համար։

—Հայ երիտասարդ մըն ալ երէկ Ֆէնէրի Պատրիարքարանը դիմած է Օրթոտոքսութիւնը ընդունելու համար։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ վարժարանին վերջին կարգին իւղանկարչութեան և արձանագործութեան ճիւղին ուսանող Պ. Միսաք Նշանեան, որ Ս. Յակոբայ որոնցին սաներէն է, այս անգամ ի նշան երախտագիտութեան, իր իսկ ձեռքով չինած Վէնիւսի մէկ արձանը, որ այս տարի Ա. մրցանակ շահած է քննութեանց միջոցին, նուիրած է Ս. Պատրիարք Հօր՝ որ իր գեղունակութիւնը յայտնած է, յանձնարարելով սակայն որ արձանը վարդագոյն ներկէ։

ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ժամօրհնող Տ. Եղրաս վրդ. Սաչլեան խնդրանքով մը դիմած է Ս. Պատրիարք Հօր որպէս զի իրեն ո՛և է գաւառական պաշտօն մը որսի։ Ս. Պատրիարք Հայրը այդ խնդիրը յանձնեց Կրօն. Ժողովին, պէտք եղածը անօրինուելու համար։

ԳԱՐԱԹԱՇԻ (Իզմիր) մանկապարտէզին չինութիւնը սկսուած է չորեքշաբթի առաւօտ 23 նոյեմբեր, իր սեփական գեղին վրայ, տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին ջանքերովը և մասնաւորապէս Քերովբէ էֆ. Թոփալեանի ձեռնտուութեամբը։ Հիմնարկութեան հանդէսը տեղի ունեցած է նախագահութեամբ Տ. Աբրահամ քհ. Մանիկեանի, որ կառուցուելիք շէնքին հիմերը օրհներ է, ի ներկայութեան Թաղ. Խորհուրդին, խուռն բազմութեան մը և շէնքին գործաւորներուն, որոնք անմիջապէս սկսած են գործի։ Տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդը մասագիր է դիմել Ս. Առաջնորդին Տ. Եղիշէ եպս.ի, հանգանակութեան կոնդակ մը խնդրելու համար, ի նպաստ նոյն մանկամարտէզին շինութեան։

—Իզմիրի Հոգ. Որբախնամը կը ծանուցանէ թէ, թէև սակէ առաջ նպատակ ունէր իր որբանոցի որբուհիները Պոլիս փոխադրելով գոցել որբանոցը, բայց իր այդ նպատակը առ այժմ յետաձգած ըլլալով ըստ առաջնոյն պիտի շարունակէ իր խնամոց յանձնուած անոնք որբուհիները խնամել ու պատսպարել իր որբանոցի յարկին տակ, հետեւապէս բարեսէր ազգայնոց կոչում կ'ընէ չլալալու իրենց օժանդակութիւնը նիւթական ու բարոյական տեսակէտներով։

ԱՄԱՍԻՈՅ Գաւառ. Ժողովին ընտրութիւնը կատարուած է միայն Մաքզուանի կողմէ ընտրուելիք անդամը մնացած էր։ Պատրիարքարան գրուած է այս անգամ թէ Գաւառ. Ժողովը կազմուած ըլլալով վերջնապէս, հրաման խնդրուած է որ նիստ գումարուի և Քաղ. ու Կրօն. Ժողովներն ալ ընտրուին։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ մէջ կոչկակարութեամբ զբաղող և ըստ բաւականին զարգացած երիտասարդ մը Պ. Վահան Սարքեան, գրով մը դիմած է Պատրիարքարան և խնդրած է որ զինքը քահանայ ձեռնադրուն տեղւոյն եկեղեցիին վրայ։ Ս. Պատրիարքը խնդիրը յանձնեց փոխանորդ Սրբազանին անօրինութեանը։

ՇՈՒՄԼԱՑԻ Թաղ. Խորհրդոյ եւ մէկ քանի անձանց միջնեւ տեղի ունեցած վերջին վէճին նկատմամբ թեր ու դէմ նամակներ հասած են Պատրիարքարան։ Պատրիարքարանը արդէն կարգադրած է տեղւոյն քահանային և Թաղ. Խորհուրդին,

ԳՐՈՒՍԱՑԻ առաջնորդ Տ. Յովհաննէս եպս. Արշարունի Պէշլիքցի ուսուցիչ տիրացու Յովհաննէս Պատմաճանը, կիրակի օր տեղւոյն եկեղեցիին մէջ Կէմլիկի եկեղեցւոյն վրայ քահանայ ձեռնադրած է զայն կալելով Տ. Յովհաննէս։ Առաջնորդ սրբազանը այս առթիւ պատարագած և ձեռնադրութեան ու օծման արարողութիւնները ինքն անձամբ կատարած է։ Խարտաւիլակի պաշտօնը կատարած է առաջնորդական փոխանորդ Տ. Վարդան վրդ.ը։ Նորընծան որ իր քառասունքի օրերը կէմլիկի պիտի անցընէ, առջի օր մեկնած է Պրուսայէն ընկերակցութեամբ Տ. Վարդան վրդ.ի որ կրկին թեմական այցելութեան եկած է։ Այս նորընծան Արմաշի դպրեվանքին նախկին չրջանաւարտներէն է, հմուտ հայերէնի, եկեղեցական պատմութեան և ճարտարութեան։

ՎԱՀԱՌԱԿԱՆ ՄՐ. հեռեւեալը կը գրէ մեզ. — Մեծ հաճոյքով կարդացի Մանզուտեի երէկ առտուան թիւին արտաքին լուրերու բաժնին մէջ, Սքանտարէտ թարգմանուած այն ընդարձակ յօդուածը որ մանրակրկիտ ու հեղինակաւոր ուսումնասիրութիւն մըն էր Անգլիոյ և Գերմանիոյ առեւտրական մթերքներուն վրայ։ Յօդուածին ամէ՛ն վաճառականի համար աւագ կարեւորութիւնը նկատի առնելով, մեր բոլոր վաճառականներուն կ'առաջարկեմ զայն անգամ մը ալ ուշի ուշով կարդալ ու օգտուիլ անոր պարունակած առեւտրական դասերէն։ Շնորհաւորելի է Մանզուտեի քաղաքական բաժնին ձեռնհաս խմբագիրը որ, իր տուած լուրերուն թարմութեանը ու կարեւորութեանը համար վերջին ծայր հիգ թափելով հանդերձ, ուշադրութենէ չի վրիպեցներ նաև այս կարգի առեւտրական յօդուածները, որոնք օգտակար դասեր կը պարունակեն ամէ՛ն վաճառականի համար։

ՍՏԱՑԱՆԷ Նշան Պապիկեան գրատան 1906ի Տարեցոյցը, որ գեղարուեստական ճաշակով պատրաստուած է։ Կը պարունակէ յաջող պատկերները ծանօթ գրագէտներու և գրագիտաւիրներու, ինչպէս նաև բազմաթիւ յօդուածներ զանազան հեղինակներէ։ Մասնաւոր տեղ մը կը գրաւէ ժամանցի բաժինը զոր պատրաստած է Երուանդ Թալյեան։ Տարեցոյցը կը բաղկանայ 200 էջէ և կը ծախսուի 5 զրշ.ի։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ. — Վաղամոռիկ Եդուարդ Գ. Գայսերեանի յուշարկարութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հեռեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցին.— Յակոբ էֆ. Տիլիրեան 108, Տէր և Տիկին Յարութիւն էֆ. Ալաճեան 108, Գէորգ էֆ. Կ. Մոսուիչեան 108։

ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍ

ԹԻՒ ՏԱՍՆԵՐԵՔԵՐՈՐԴ

Ծաղիկ կանանց յատուկ պատկերազարդ չաբաթաթերթին 13րդ թիւը հրապարակ ելաւ ճոխ և գեղեցիկ պատրաստութեամբ։

Յօդուածներ ունին Օր. Հայկանոյշ Մառէ (Ընկերային հարցեր.— Ո՞րն է ամէնէն ամուսնական արուեստը), Օր. Նուարդ Մեղուիկեան (Քրոնիկ), Տիկ. Սէրուհի Քիւշիւքեան (Սալօնի կեանքէն, կենցաղագիտական, խոստացուած նուէրները), Օր. Նինի (Նինին Օրագիրը), Օր. Սուսոխի Խունկեան (Կանանց բաժինը Հիւանդանոցին մէջ), Օր. Էլզա (Պատասխան մը), Օր. Զապել Զաֆարեան (Որդի ուսուցումը մանկանց համար), Օր. Մարի Պեսրոսեան (Երեսակներ), Օր. Քրիսթինէ Մելիքեան (Առանին ամառանոցը, կաթօ Մուլին, կաթօ Մէռվէյլ, Քրէմ Մէռխօս, Բէն ա'Էրիս), Օր. Տիրուհի Կիւլպէնկեան (Նորաձեւութեանց բաժինը, Մաքինէ մը գեղեցիկ մօտէլով), Օր. Զապել Պոլիկեան (Պարզասիրութեան առթիւ)։

Տեարք Սարգիս և Հայկ Փէչտիմաճեան, Օրիորդք Երանուհի և Զապէլ Փէչտիմաճեան, Տէր և Տիկին Դէորդ էֆ. Ճիւպէրեան և իրենց զաւակը, ինչպէս նաև Փէչտիմաճեան, Տէսիրեիպաշեան, Դարագօշ, Զօհրապ, Քէմհաճեան, Ալեքսանքեան, Տասեան, Արապեան, Դօնչէկիւլեան, Քիւչիւքեան և Հիւսէյինեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն դառնաղէտ

ՄԱՀՆ

ԱՅՐԻ ՏԻՍ. ՖՈՒԼԻԱՆԷ ՓԷՇԵՏԻՄԱՃԵԱՆԻ

իրենց մօր և ազգականին, որ հանգաւ ի Տէր, յետ երկարատեւ հիւանդութեան, և կը խնդրեն որ հաճիք ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան ախուր հանդիսին, որ տեղի պիտի ունենայ վաղը, Ուրբաթ, ժամը 7ին (Ը. Թ.), ի Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ Բերայի, ուր արդէն փոխադրեալ է Հանգուցեալն մարմինը և անտի պիտի փոխադրուի Շիշլիի Ազգ. գերեզմանատունը, ամփոփուելու համար իւր ընտանեկան դամբարանին մէջ։

Բերա, 1 Դեկտ. 1905

Ծանօթ.— Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չի ղրկել։

ՄԱՀ

Մինասեան ընտանիքը խորին ցաւով կը ծանուցանէ Մահը՝ ԳԱԲՐԻԷԼ էֆ. ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ, որ տեղի ունեցաւ առջի առաւօտ։ Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, Ուրբաթ, ժամը 5½ին (Ը. Թ.), Ֆէրիգիւղի Աւետ. Դերեզմատնատան Մատրան մէջ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

14 Դեկտեմբեր 1905

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	99 85
Օսմ. Միացեալ	(B. Nv. Unif.)	90 82
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	134 50
Պանգ Օթթ.	(Banque Ott.	598 —
Բէժի	(Tab Turcs)	381 —
Թրանսվասալ	(Transvaal)	59 —
Սպանիական		92 72
Ռուսական 3%		67 25

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆ. — Մարզուանի գայմագամ Բէյ-ալ պէյ Սէօյիւտ (Պրուսա) փոխադրուեցաւ, և Սէօյիւտի գայմագամ Էմին Բաչիա էֆ. Մարզուան։

ԳԵՐՄԱՆ ԴԵՍՊԱՆ Պ. Մարշալ առջի օր Արտաքին գործոց նախարարին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

ԲԱՐԻԶԻ օսմ. դեսպան Սալիհ Միւնիր փաշա, որ Պոլիս կը գտնուի արձակուրդով, մօտերս իր պաշտօնատեղին պիտի դառնայ։

ՊՈԼՍՈՅ ՋՈՒՐԵՐԸ.— Բաղաքապետութիւնը որոշեց ջրաբաշխական մեքենաներ յանձնարարել, դետեղելու համար Բեազըտխանէի մէջ։ Որոշուեցաւ նաեւ որ նոյն ջուրերը տարուին Հալբճօղլու, Խասգիւղ, Գասըմբաշա և Քուլաքսըզ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆԵԱՆ.— Սաքսոնիոյ Թագաւորը Քալճսիրա Ալպէր պատուանշանին մեծ խաչը նուիրեց գերման դեսպան Պ. Մարշալի, Դ. կարգը՝ դեսպանատան խորհրդական Պ. Պոմանի և Ա. Թարգման Տօքթ. Կիզի, և Դ. կարգը Իզմիրի գերման հիւպատոս Մ. Մորթմանի։

ԳԵՐՄԱՆԵՒՊՈՒԼԿԱՐ առեւտրական դաշնագրին ծրագիրը ընդունուեցաւ Բայխսթակին կողմէ։

ՀԵԼԼԷՆ ԴԵՍՊԱՆ Մ. Կրիբարիս, իր նորապակ կնոջ հետ երէկ Պոլիս ժամանեց Արեւելեան ճեպընթացով։

ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ համար զանազան գործիքներ պիտի յանձնարարուին Եւրոպա։

ՈՂՅԱՐՆԵՐ.— Էրզրումէն և Դոնիյէն ոչխարի բազմաթիւ հօտեր ճամբայ հանուեցան՝ դէպի Պոլիս, որոնք պիտի ժամանեն Դուրպան Պայրամէն առաջ։

ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ ԶԱՄԻՋՆԵՐԸ.—Կայս. կառավարութիւնը որոշեց դիմում ընել Ֆրանսական, գերման և իտալական կառավարութեանց մօտ, որպէս զի Սուլթանիէ չամիներուն մասին մաքսային սակացոյցները փոփոխութիւն մը կրեն։ Այս դիմումին նպատակը այն է որ օսմ. բերքերը կարենան պէտք եղածին պէս մրցիլ Յունաստանի չամիներուն հետ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքը առջի օր այցելութիւնը ընդունեց ռուս երկու գիտնականներու, Բիէվի համալսարանին ուսուցիչ Մ. Անթոլի և Սեվաստարոլի գիմնազիանին ուսուցիչ Մ. Սէրիանինի, որոնք այս միջոցիս Պոլիս կը գտնուին։

—Մէղիքի ընտանիքը Ֆէնէրի Պատրիարքանիստ եկեղեցիին նուիրեց Աւետարան մը, որուն կողքը 120 ոսկի կ'արժէ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ էֆ. ԵԱՐՃԱՆԵԱՆԻ ԱՆԶՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ցաւօք կը լսենք թէ Ակնեցի ծանօթ սեղանաւոր Յովհաննէս էֆ. Եարճանեան իր կեանքին վերջ տուած է այս երկուշաբթի իրիկուն Օրթագիւղի նաւամատոյցին մօտ ծով նետուելով։ Տարաբաղդ մարդը երկուշաբթի օր կամուրջէն մեկնող վերջին շոգենաւին մէջ կը գտնուէր, իր սովորական ապարակը ձեռքը և երբ շոգենաւը Գուզկունճագի նաւամատոյցը հասդիպեցաւ, իր քով գտնուող քանի մը բարեկամներու հետ մեկմէջէն դուրս ելլելով մինչեւ նաւամատոյց ասնող կամրջակը յառաջացաւ, մինչեւ որ իր բարեկամները դուրս ելան։ Այն ատեն ինք եւս դարձաւ ու դէպի մեքենաներուն կողմը գնաց։ Բարեկամները դուրս, նաւամատոյցին վրայ կը սպասէին միասին վեր ելնելու համար, մինչեւ որ շոգենաւը, իր յաճախորդները դուրս հանած ըլլալով, մեկնեցաւ Գուզկունճուքէն դէպի Օրթագիւղ երթալու համար։ Խեղճ մարդը վերջապէս առիթ գտաւ իր ազատելի դիտաւորութիւնը ի գործ դնելու, Օրթագիւղի բացերը ծով նետուելով։ Կ'ըսուի թէ դիակը գտնուած է Պէշիքթաշի նաւամատոյցին մօտերը։ Եարճանեան էֆ.ի անձնասպանութեան պատճառն է կ'ըսուի, իր գործերուն աւրուած ըլլալը վերջին մնանկութիւններէն։ Կիրակի օր զինք տեսնող բարեկամները կ'ըսեն թէ չատ յուսահատ վիճակ մը ունէր և նոյն իսկ քանի մը հոգի հարցուցած էր թէ ո՞րը նախապատիւ է, մնանկութիւնը թէ անձնասպանութիւնը։ Խեղճ մարդը իր խանութին մէջ տղուն և տունը իր ընտանիքին ուղղեալ՝ նամակներ թողած էր, իր աղետալի դիտաւորութիւնը յայտնելով։ Այս երկու նամակներուն մէջ ալ սրտաբուխ բառերով երախտագիտութիւնը կը յայտնէ իր կնոջ և զաւակներուն և ներում կը խնդրէ իր այս մեղանչական արարքին համար։ Երկուշաբթի և երեքշաբթի օր մէջտեղ չելլելուն համար, ընտանիքն ու բարեկամները ելին զայն ազգականներուն տունները։ բայց չէին կրցած գտնել, մինչեւ որ երէկ անձնասպանին ինքնագիր նամակները գտնուեցան և տխուր իրողութիւնը հաստատեցին։ Հանգուցեալը չատ պատուախնդիր մարդ մըն էր, և իր դպրական կրթութեան համար ահա իր կեանքը կը զոհէ, սուգի մէջ թողլով իր ընտանիքն ու զաւակները։

ԽՈՇՈՐ ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Ճիւաէի մէջ հելլէն առեւտրական Լիվիւրսթոս ասն մէջ 260,000 ֆրանքի գողութիւն մը գործուեցաւ։ Ցանցաւորը վաճառատան մէկ պաշտօնեան է, Տասնալի, որ գործերը կը վարէր ի բացակայութեան տնօրէնին։ Այս վերջինը ժամանակէ մը ի վեր Աֆէնք կը գրանուէր։ Տանալի ձերբակալուեցաւ և Աղեքսանդրիա տարուեցաւ, ուր յանձնուեցաւ հելլէն հիւպատոսարանին։ Անհաւատարիմ պաշտօնեան Աֆէնք պիտի տարուի։

ԱՂՔԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻՒՆՔ. — Դերձակ Մէհմէտ Նուրի, որ կէսկիլ Բաշայի կողմը կը բնակէր իր մօրը հետ, անկէց յաճախ դրամ կ'ուղէր իր ծախքերուն համար։ Առջի օր Մէհմէտ իր խնդրանքը կրկնեց, և մայրը պատասխանեց թէ դրամ չունի։ Այն ատեն, դերձակը, յուսահատ խոհանոցի դանակը առաւ և ուժգնի հարուած մը տուաւ փորին։ Հարուածը մինչեւ թոքը բանեցաւ և Մէհմէտ, մահամերձ՝ փոխադրուեցաւ հիւանդանոց։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Դեկտեմ.— Էտուարտ Թագաւորը ստորագրեց այն հրամանագիրները, որով նախարարական սա խորհրդականները անուանուած են.— Մր. Հէրպերթ Սամուէլ՝ Ներքին գործոց նախարարի խորհրդական, Մր. Ուինսթըն Զըրչիլ՝ գաղթային, Լորտ Բորթմաութ՝ պատերազմական և Մր. Լամընտ Ռոպերթսըն՝ ծովային։

—Զին առաջարկեց ձարտնի որ Մանչուրիոյ մէջ 100,000 հոգւոյ միայն բանակ մը ունենայ։ Այդ բանակին բոլոր սպաները ճարտնցի պիտի ըլլան, նոյն իսկ Զինու բաղձանքով։

ԲԱՐԻԶ.— Լորտ Ռոզպերի Բարիզ ժամանեց։

ՀՌՈՄ. — Իտալական նաւաստիին մը, առաջիկայ գարնան, Մարսիլիա և Թուլոն պիտի այցելէ։

ԲԱՐԻԶ. — Թանճէրէն կը հեռագրեն թէ երբ տեղւոյն դիւանագէտները իմացեր են Պիլով իւխանին ճառը, ըսեր են թէ Ալճէզիրասի Դեսպանախորհուրդին նկատմամբ Ֆրանսական համաձայնութիւնը հաստատուն չէ։ Մաբրքի գործին վերաբերեալ Դեղին Տետրակը չաբթուս վերջերը պիտի հրատարակուի։ Ֆրանսայի կառավարութիւնը ուրիշ երկու Դեղին Տետրակ ալ պիտի հրատարակէ՝ Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութեան մասին։

—Մր. Ռուզվէլթ մինչամած ըլլալով Ֆրանսայի և Վենեցուէլայի վէճին, Վենեցուէլա երթալիք Ֆրանսական նաւաբաժին մեկնելու հրամանը եւ առնուեցաւ։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»-Ի ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՆԸ — 46 —
ԳՐԵՑ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ՕԹԹՕԼԷՆԳԻՐ ՍԻՄՈՆ ԶԷՕՄԼԷԶԵԱՆ

ՀՆԱՁԽԱՐՀԻԿ ԱԴԱՄԱՆԴՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԺԳ.

ՄՐ. ՊԷՐՆՍ ԴԷՊԻ ՀԻՒՍԻՈ ԿՐԷՃԱՄԲՈՐԴԷ

Մր. Պէրնս, Նէօյլիին հետ ժամադիր ըլլալէ ետքը, պանդոկ դարձաւ վերադարձի պատրաստութիւններով զբաղելու համար։ Սենեակին մէջ իրեն կը սպասէր Զէմպլրս, որուն հարցուց թէ ի՞նչ իմացած էր։

—Կը ցաւիմ ըսելու որ ձեզի հաճելի բան մը չիմացայ, միայն թէ միւս Միչելը գայ, որ մերձակայ հիւանդանոցի մը մէջ կը գտնուի։ Բայց անուշադ միւս Միչելն է ձեր փնտռածը։

—Այն կնոջ անունը իմացա՞ք։

—Զկրցայ։ Դաղտնիքի մը պէս կը պահեն։

—Շատ աղէկ։ Լաւ ծառայեցիք ինծի։ Ահաւասիկ հարիւր թալարոց դրամատոմս մը։ Դոհ կը մնա՞ք։

—Կատարելապէս։ Բարի յաջողութիւն կը մաղթեմ ձեզի։

Ժամ մը ետքը, Մր. Պէրնս հեռաւեալ հեռագիրը կ'ընդունէր։

«Տղեկը գտայ — Լիիմէդ»

Կէս օրէն ետքը, Մր. Պէրնս դէպ ի Նիւ Եորք ճամբայ ելաւ Մր. Նէօյլիի հետ։ Նոյն իրիկունը Մր. Բոպբրդ Լբրուա Միչելի հեռաւեալ հեռագիրը կը ստանար։

«Պէրնս Նիւ Եորք կուգայ ծերուկ Նէօյլիի հետ։ Եթէ Նէօյլի բան մը գիտէ, զգոյշ եղիք. — Սէնտրէն»։

Այս հեռագիրը կարդալէ ետք, Մր. Միչել արդազարդը աւարտեց, հեռագրին թուղթը բռնկցնելով սիկառը վառեց եւ լեռոյ Նշանածը Օբերայի թատրոնը տարաւ։

ԺԴ.

ԸՆԴՄԻՋՈՒԱԾ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Մինչ Մր. Պէրնս հիւսիսի մէջ կը գտնուէր, Նիւ Եորքի իր մարդիկը մեծ բան մը չգտան այն մարդոց մասին որոնց վրայ հսկելու պաշտօն ունէին։ Եղածները չահեկանութենէ զուրկ էին բոլոր։ Գործերու սովորական ընթացքը, թատրոն երթալները, կէս օրէ ետքի թէյերը, վերջապէս աշխարհիկ մարդու մը կամ կնոջ մը սովորական կեանքը, —ահաւասիկ ինչ որ կարելի եղաւ դիտել։ Պէտք է սակայն յիշել որ Մր. Միչելի և Միս Բէմբրնի ամուսնութեան օրը որոշուած էր։ Մայիս 15ին պիտի ըլլար, այսինքն հիշա այն օրը ուր Մր. Պէրնս Նիւ Եորք պիտի հասնէր Մր. Նէօյլիի հետ։ Կարծես թէ ճակատագիրը կը խառնուէր այս գործին։ Մինչ Նիւ Օրլէանսի մէջ, գործակալ մը ապացոյց կը փնտռէր մարդու մը ապանութեան սասկալի օրէրը երեւան հանելու համար, Նիւ Եորքի մէջ գեղանի օրիորդ մը ճիշտ այդ մարդուն հետ կը միացնէր իր բախտը։ Իսկ գլխաւոր դերակատարը, Միչել, բոլորովին անտարբեր կ'երեւար, ինքզինքը ամէն վտանգէ զերծ կը նկատէր և իր երջանկութիւնը կ'ընդունէր, իբր թէ լիապէս արժանի էր անոր։

Այս բոլոր դէպքերուն առթն Տօրա Բէմբրնի ընթացքը հեռաքրքրական է։ Կը յիշուի որ Մր. Բանտոլֆ առիթ մը կորսնցուցած էր իր համակրութիւնը յայտնելու և աղջկան պատուիրած էր զգուշանալ Մր. Թօրէէն, իբրև անարժան անձ մը վստահութեան։ Այս պատուէրները տրուած էին յուսալով որ աղջիկը պիտի գործադրէր զանոնք։ Սակայն պատմութիւնը կը ցուցնէ մեզի որ այս տեսակ ազդարարութիւններու չատ փոքր մէկ մասը միայն կ'ընդունուի եւ կը գործադրուի։ Կրնանք ըսել որ շատ անգամ մարդիկ ոմանք իրարու աւելի համակիր երեւցած են երբ ուրիշներ զանոնք իրարմէ բաժնելու մտադրութիւն յայտնած են, մինչդեռ եթէ այդ մարդիկը իրենք իրենց մնային, թերեւս նոյնքան համակրութիւն ցոյց չտային իրարու։ Ճիշտ այսպէս եղաւ նաև Օր. Տօրայի և Մր. Թօրէի համար։ Այս վերջինը ո՛չ միայն Բէմբրնեանց տունը յաճախ երթեւեկեց, այլ նաև միշտ մեծ հաճայքով ընդունուեցաւ հոն։ Իր խօսակցութիւնը շատ ոգեւորուած էր և իր ընթացքը անսգամիտ։

Ճամբորդած ըլլալով, օ՛չ միայն աշխարհը տեսած, այլ նաև դիտած էր, ինչ որ հաղուագիւտ է։ Հաղարաւոր մեռեալ մանրադէպեր կը պատմէր եւ բոլոր ընտանեկան հաւաքոյթներու մէջ ամէնուն ուշադրութեան առարկայ կ'ըլլար։

Մր. Բանտոլֆ յարաճուն դժգոհութեամբ կը դիտեր որ Տօրա միշտ կը մտանակցէր անոնց օրանք Թօրէի պատմութիւնները մարկ կ'ընէին։ Զինքը ամէնէն աւելի տագնապեցնող պարագան սա էր որ մարդուն նկարագրին մէջ ուշագրաւ թերութիւն մը գտնելու ա՛նքան աշխատած ըլլալէն ետքը, ըստիպուեցաւ խոստովանիլ որ Մր. Թօրէ ո՛ և է թերութիւն չունէր։ Վերջապէս որոշեց այս մասին խօսիլ Մր. Միչելի հետ։ Օր մը մինչ Բէմբրնենց սալոնները հիւրերով լեցուն էին և իր մրցակիցն ալ ըստ սովորութեան ներկայ եղած էր ամէնուն ուշադրութեան, Մր. Բանտոլֆ ըսաւ իր բարեկամին,

—Միչել, սա Թօրէն ինչո՞ւ մտաւ այս ընտանիքին մէջ։

—Կարծեմ թէ Տօրա տեղ մը հանդիպեր է անոր։ Բայց ինչո՞ւ կը հարցնէք։

—Զէ՞ք դիտեր։

—Ո՛չ։

—Իրա՞ւ, Միչել, կա՛մ կոյր էք կամ մինակ Միս Բէմբրնով զբաղած էք։ Զէ՞ք տեսներ այն վտանգը որուն ենթարկուած է Օր. Տօրա այս մարդուն հետ բարեկամութիւն մշակելով։

—Է՛ ուրեմն, Բանտոլֆ, անկեղծորէն ըսելու համար ես ա՛ և է վտանգ չեմ տեսներ ասոր մէջ։

—Ենթադրեցէք... ենթադրեցէք որ Տօրա սկսի սիրել զայն եւ ենթադրեցէք որ ամուսնանայ անոր հետ։

—Է՛, ի՞նչ կ'ըլլայ։

—Օ՜հ, դուք ձեր անտարբերութեամբը սուրբ մը իսկ կրնաք զայրացընել։ Այնքան պաղութեամբ կը խօսիք այն աղջկան վրայ որ Թերեւս հրաշալուրեի Թօրէէն։

—Բանտոլֆ, բարեկամս, թողէք որ խորհուրդ մը տամ ձեզի։ Երբ մարդ մը կը փափաքի աղջկան մը հետ ամուսնանալ, պէտք է նկատի առնէ երկու կարեւոր կէտեր, և կարծեմ թէ դուք այս երկու կէտէն ալ զանց ըրած էք։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։

—Ի՞նչ ուզելս բացատրելէ առաջ, թողէք որ հարցում մը ընեմ ձեզի։ Կը սխալի՞մ արդեօք երբ կ'ենթադրեմ որ դուք կ'ուզէք ամուսնանալ Տօրայի հետ։

(Շարունակելի)

ՏՕՔԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ
ՄԱՆՆԱՐԱՐՋ—ԿՆՈՒԱԽՏԱԲՈՅԺ
Բարիզէ Մայրաքաղաքս վերադարձած ըլլալով՝ իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի Դեղարանիս մէջ, Թագսիմի մօտ՝ թիւ 57, ամէն օր, ժամը (Ը. Թ) 7-10։
Իսկ աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ։
Դեղարան Վ. ՔԷՕՄԻՒՐՃԵԱՆ
Բերա Մեծ փողոց Թագսիմի մօտ՝ թիւ 57
30—7

Է. ՔԱԼԻՎՐՈՒՍԻ ԵՒ ԸՆԿ.
342 Բերա, Մեծ Փողոց 342
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
Ս Ի
ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ
Այս վաճառատունը՝ որ Կ. Պոլսոյ հայ-լայն դասակարգէն բազմաթիւ յաճախորդներ ունի, որոնք միշտ կը գնահատեն վաճառքներուն ազնուութիւնն ու դերձակասան աշխատութիւնները, այս անգամ յառաջդիմութեան նոր ճամբու մը մէջ մտնել որոշած է, ամէն դասակարգի յաճախորդներ ունենալու նպատակաւ։
Ասոր համար, նախ և առաջ ընդարձակած է իր վաճառատունը, վարձելով իր յարակից «Պիզանս» գարեջրատան յարկաբաժինը։ Վաճառասան պատրաստ ապրանքները ճոխացուցած է կերպասներու, և ամէն տեսակ կարնի. թիւներու զանազան տեսակներով, զոր գնած է Գ. Ժ. Բալիվրուսի, Եւրոպայի մէջ ըրած իր վերջին ճամբորդութեան ատեն։ Եւ որպէս զի այս վաճառասան ապրանքներուն համաձուռած սղութիւնը միանգամ ընդ միշտ վերնայ ամէնուն մտքէն, վաճառատունը զեղչած է իր ապրանքներուն բոլոր գիները, ինչ որ ամէն օր կրնայ հաստատել վաճառասուն այցելելով։
Վաճառատան տնօրինութիւնը վաճառման այս նոր դրութիւնը որոշելով յառաջիկայ 5/18 Դեկ. երկուշաբթէն սկսեալ ապրանքներու ճոխ ցուցադրում մը պիտի ընէ բացարձակապէս զեղչեալ գիներով։ Այս ցուցադրումը միայն 15 օրուան համար է, այնպէս որ կը հրաւիրենք մեր սիրելի ընթերցուհիները օգտուիլ այս առիթէն։

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ
ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ անուամբ հրապարակի վրայ ծանօթ հանդերձեղինաց այս վաճառատան ընկերներէն Տեար Արսակ Մօսկիեան բաժնուած ըլլալով, գործը ամբողջովին մնացած է Տեարք Տիգրան Տամլամեան եւ Ընկ.ի որ ըստ առաջնոյն պիտի շարունակէ գործել նոյն ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ անուամբ։ Ցիշեալ վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուի նոր ու գեղեցիկ մթերք մը գարնան եւ ամառուան զանազան հագուստներու, որանց և աղջոց. նաև վաճառատան յարգելի պեսերը կ'սառանձնն պատրաստել ապպրանքով (Sur commande) այլ և այլ հանդերձներ, կերպասի, ձեւի և կարուածքի ազնուութեամբ ամէնէն դժուարահաճներն իսկ գոհ ձգելու պայմանաւ։ Այս առթիւ Եւրոպայէն նոր բերել տուած է նորագիր կերպասներու ճոխ տեսակներ։ Բաց ասած, վաճառատունը պատրաստ է շարթեան համեստ վճարումներով հագուստ պատրաստել ամէն այն ծանօթ անձերուն՝ որոնք մէկ անգամէն գնելու դիւրութիւն չունին, և այս առթիւ պէտք է յիշեցնել որ ուրիշ դերձակներու նման ապառիկի ոչ դրութիւնը երբեք ենթադրատ ու սուղ չէ պիտի ըլլայ յարգելի յաճախորդաց համար։
Սակարկութիւն չկայ։ գիները՝ թիւը նիկոմի դանեկան։ Միակ կէդրենասեղին
«ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ»
Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի կիցը թիւ 25։
50—31

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՌՈՒՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՍՍԷՐԵԱՆ

ԸՆՏԻՐ ԿԵՐՊԱՍԵՂԷՆՆԵՐ
ԶՈՒՏ ԲՈՒՐԴԷ ՁՄԵՌՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ
Կայաթա խավեար խան թիւ 83
երկրորդ յարկ
Ցրանալէն և Անգլիայէն բերած եմ երիկ մարդոց հագուստցու ընտիր կերպասներ ձմեռուան համար զուտ բուրդէ, բալթօցուներ, քօսթիւմցուներ, սմոքինկներ, և բանթալոններ և եէլէկցուներ ընտիր տեսակէ, որոնց ամէնքն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստած են թէ՛ գոյնով և թէ գործուածքով։
Արդոյ հասարակութեան կը յանձնարարեմ անգամ մը դիմել միւսալ վաճառատունը, ուր ճաշակի ազնուութիւնը և գինին չափաւորութիւնը իրարու հետ կը մրցին։
16—50 Գ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

ՍԲՐԱՃԱՆ, ՉԻՊԱՆԸ
Ս Ի
ԱՐԵԱՆ ԱՊԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
բաւելու համար կը յանձնարարենք այս հիւանդութենէ տառապողներուն Պէրթէի ամենանշանաւոր ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ։ Պէրթէի ձկան իւղը աշխարհի ձկան իւղերուն ամէնէն գերազանցը և արիւնը մաքրելու միակ դեղն է, որ առանց հետք ձգելու և առանց նեղութիւն պատճառելու վերջնականապէս կը բուժէ այն ամէն հիւանդութիւնները որոնք արեան ապականութենէ առաջ կուգան, զոր օրինակ, սբրաճան, fkor չիպանը, աղոց երեսի և գլխու վէրքերը, աղոց ասկերաթեքութիւնը ու ճոզածութիւնը, անարիւնութիւնը, ինչպէս նաև հինցած ըսմդիզմը և պրոնչիտը, իրենց ուսկրերի հիւանդութիւնները։ Պէրթէի ձկան իւղը մասնաւորապէս կը յանձնարարուի այն աղոց որոնք պէտք ունին արիւնը մաքրող և զօրացնող դեղի մը։
Բարիզի Բժշկական Ակադեմին միմիայն Պէրթէի ձկան իւղը ընդունած ու վստահաբար գործածել յանձնարարած է հանրութեան։ Ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ կը ծախուի։ Ընդհանուր մթերանոցն է Maison L. Frere 19, rue Jacob Paris։ Խորհրդուած չգնելու համար սրուակներուն վրայ պէտք է փնտռել Berthé անունը։
Կործքի հիւանդութեանց և յամառ հարբուխ ունեցողներուն համար կը յանձնարարուի Պէրթէի ԲՐԻՕԶՈՒՌՎ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ։
18—7

ՍԱՅՐՍԿԱՆ ԿԱԹԸ
Մայրական կաթն ալ գտնուեցաւ վերջապէս։ Ցայտնի է որ նորմանական կաթը զուիցերիականէն խիստ ընտիր և անդաստար է։ Ֆրանսական

Բռուսօ ա'ֆրմօն (Ս. և Ս) Ընկերութիւնը Ֆոսֆաթէն և նորմանական ամենապատուական կաթէն աղոց համար ընտիր սնունդ մը պատրաստած է ՖԱՐԻՆ ԼԱԿԹԷ ՖՐԱՆՍԷ անուամբ, որ մոր կաթին տեղը կը բռնէ բացարձակապէս։ ՖԱՐԻՆ ԼԱԿԹԷ ՖՐԱՆՍԷՆ խիստ անուշահամ է, մեծ սիրոյով կ'ուտեն պզէպէքներն և քանի՛ ուտեն՝ ա՛յնպէս կ'գիրնան ու կ'ուժգնան։ Տղոց ու կիներու հիւանդութեան մասնագէտ բժիշկներ պէպէքներուն իբր սնունդ միակ Ֆարին Լաքթէ Ֆրանսէն կը յանձնարարեն որ նիւթ դիւրամարս է, աղոց ստամոքսը չի խանգարեր, փորկապութիւն չի պատճառեր, ոսկեց ակռայ հանելն ու տաքի եանելը կը դիւրացնէ ու կը փութացնէ և զանոնք կը պաշտպանէ աղոց յաճուկ ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ։ Անոնք որ իրենց օրայ հասարներուն առողջութեանը կը ցանկան և կը փափաքին ապագային հուժկու, առողջ և կորովի տեսնել իրենց զաւակները, անհրաժեշտ է որ անունի նմանութենէ չխաբուին ու իրենց զաւակներուն իբր սնունդ փնտռեն միայն և միայն ՖԱՐԻՆ ԼԱԿԹԷ ՖՐԱՆՍԷՆ և տուփերուն վրայ ալ այս մարգոն։ Կը ծախուի ամէն մեծ նպարավաճառներու, դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։
Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել Գ. Է. Մանեանի վաճառատունը. Կ. Պոլիս Սուլուֆեան խան թիւ 23, 25։
26—50

ԶԿԱՆ ԻՒՂԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ
ՄՕԲԻՆԱՅԻ ԶՈՒՏ ԶԿԱՆ ԻՒՂ
Գիտութիւնը այսօր ի՛նչ ճշմարիտ հրաշալիքներու ականատես եղած է ձկան իւղ գործածող անձերու հանդէպ, ուստի կ'ուզէք օգտուիլ գիտութեան այս առաւելութիւններէն, խմեցէք սիմիայն Մօրիի անարատ ձկան իւղ. սակայն ցաւալի է որ այս հրաշալի իւղը հրապարակս վրայ մեծ մասամբ երկրորդ տեսակէն գտնուելով, զրկուած է իր մէջ պարունակած ազդեցիկ յատկութիւններէն, և անոնք, փոխանակ զգեցուցիչ արդիւնքներ տալու ձեզ, ընդհակառակը առաջնութիւնն խանգարելու միայն կը ծառայեն։
Ուստի եթէ կ'ուզէք խմել զուտ և անխարդախ ձկան իւղ, հաճեցէք
ԴԻՄԵԼ ԽԱՋԻԿ ՖԷՍՃԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ
Մանմուտ Փաշա Պազի, «պօղաչանի»ի դէմ, թիւ 261
ուր պիտի գտնէք հոն ձեր ճաշակին և ձեր ստամոքսին խիստ սիրուելի և դիւրամարս տուանց հոտի Նորվեկիոյ հանրածանօթ ատն (Բէքեր-Մօլլեր) Փաղրիքալի ձկան իւղին առալին տեսակը, որ այս տարի եւս մասնաւոր յանձնարարութեան մը համաձայն բերել տրուած ըլլալով կը ծախուի թէ՛ մասնաւոր չիներու մէջ և թէ քաշով։
Սոյն ձկան իւղը ամէնէն դժուարամարս և ամէնէն փափկակազմ ստամոքսի համար իսկ խիստ սիրուելի ըլլալով թէ՛ մեծերու և թէ՛ պակասակազմ պզտիկ աղջոց միակ դեղն է, որ կրնայ խիստ դիւրութեամբ խմուիլ և կը բուժէ կուրծքի, մորթի, բսոտրիքի, սբրանայի, քիչարիւնութիւն, ուժազրկութիւն, նիհարութիւն և ասոնց նման նեղ մը հիւանդութիւնները։ Ուստի ամէն անանց, որոնք կը փափաքին խմել թէ՛ ուժն և թէ՛ անարատ ձկան իւղ, թող հաճին դիմել դեղարանս, գնելով պզտիկ քանակութիւն մը որով կրնան սուսգել հրաշարկութեանս ճշդութիւնը։
Հոս անգամ մը եւս կը կրկնենք թէ՝ Դեղարանս որ Գաս. Հասարակութեան շնորհիւ ջերմ ընդունելութեան արժանացաւ իր ուղղմիտ գործունէութեամբը, դեղերուն թարմութեամբը, դեղագիրներու ճշդապահ պատրաստութեամբը, գիներու չափաւորութեամբը և արուեստին խղճմտի գործադրութեամբը միշտ գոհ ձգելով իր աղնիւ յաճախորդները եւ ասոնց ամէնուն կը միտայ դեղարանիս գլխաւոր սկզբունքն ալ որ է ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ, կը յուսանք որ Արդոյ յաճախորդները ինչպէս ցարդ, յետ այսու եւս միշտ պիտի շարունակեն իրենց վստահութիւնը Դեղարանիս նկատմամբ, և փոխանակ հեռաւոր տեղեր դիմելու՝ պիտի այցելեն ուղղակի Դեղարանս, ուր ամէն տեսակ դիւրութիւններ պիտի ընծայուին իրենց կատարելապէս գոհ թողելու համար։
ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԴԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍԳԱՍ
50—20

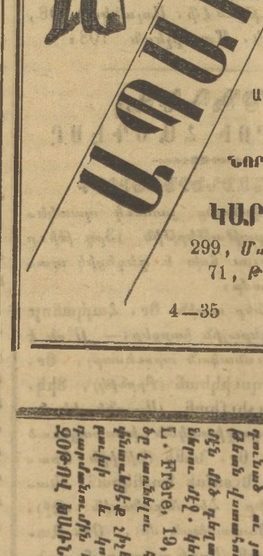

8 ԱՄԻՍ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ 8
ԱՌԱՆՑ ՈՐԵՒ Է ԿԱՆԽԱՎՃԱՐԻ
ՊՍ ՏՐԱՍՍ ԻՒ ՁԱՓՈՒ ՎՐԱՑ
ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆՔ
ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱՄԱՐ
ՏՈՂՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒ ԵՒ ԱՖԱՆ
ԿԱՐՄԻՐ ԱՌԼՈՐ
299, Մահմուտ Փաշայ, 299
71, Թարագիլար. 71
4—35 ՍՏԱՄՊՈՒԼ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԴԷՆ
ԵՐԻՊԻՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
Գրդ. Գ.ԱՐԹԻՒՐ ՏԷ ԳԱՐԵՏԻՆ
ՀԱՐԱՐԱՏՈՒՆ
(Ա. Մ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ)
44, Նիւ-Քէյք Գալատայի,
ՀԱՍԱՊԻԼ, Կ. ՊՕԼԻՍ
17—20

Ա Զ Դ
Մաս առ մաս պիտի ծախուի 22000 արշինոց օրգասան գեղեցիկ մը, որ կը գտնուի Մահմուտիի կերտին մէջ, ծանր գերեզմանի մօտ։ Գիտնալ փոխադարձաբար Մր. Ալէքսանդր Միկեան՝ թիւ 18. Գալատա։
20—32

ՀԱՅ ԻՐԱՎԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՆՑԱՅԻՆ
Ասիոյ մասերուն մէջ ամենամեծարգոյ ու ամենաարագագոյն գրասենեակ մը։ Ամենայն տեսակ գրութեանց կը յանձնարարուի Պէրթէի ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ կամաց կամաց կը վերանայ ուժգնութենէ ու հիւանդութենէ կը բուժէ ուրեմն ապաքինութենէ առաջ կեանք կ'ունենայ։ Հիւանդութիւններ, մարմնաւորութիւնը, ոսկրաբորբ (սբրանա), անարիւնութիւնը, աղոց երեսի և գլխու վէրքերը, հինցած ռումատիզմ, ծանր հարբուխ և անոր պատճառը եղող թոքախտը, աղոց ասկերաթեքութիւնը, հղիութիւնը, ստիներուն ցաւութիւնը, ամենաուժգին ցաւերուն միայն դարմանն է։
Պէրթէի ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ միակ իւղն է զոր Բարիզի բժշկական Ակադեմին ընտրած ու լաւագոյնը գտած է հանրութեան համար։ Ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ կը ծախուի։ Ընդհանուր մթերանոցն է Maison L. Frere, 19, rue Jacob, Paris, կամ՝ Նիւ-Եորքի մասնաճիւղն է Maison L. Frere, 19, rue Jacob. Պէրթէ անունը տեսնելիք տիրուն վրայ։ Ուստի հարբերի և հիւանդութեանց դարմանումին համար Պէրթէի ԲՐԻՕ-ՁՕՖՈՒՌՎ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ փնտռեցէք։
18—7

Լ'ԹԻՆԹՕՆ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԲԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՍԲԱՆԻԱՍ
1828 ՎԷ 1829 ՏԱՐԻ ԹԷԷՕԻՕ ԳԷԼԷՆՄԷՆ
Մերքեի թեարեան — Բարիզ, Վանսոյ մայրաքաղաք 9 Եիւմերոլ
տպիչի կուսակալութեան

ՀԱՐԻՒՆ ՅԻՒՍԻՆ
Սեփականէ վէ իխթիսաթ
145 500,000 ֆր.
1904ին թահսիլաթը
25,000,000 »
Թէսիէ օլունան զիյան
305,000,000 »
Սիկուրթայլը էմլաքին գէյմէթի 22½ միլիոն։

ԷՕՄԻՒՐ ԵԻՒՍԻՆ
Սեփականէ վէ իխթիսաթ
174 500,000 ֆր.
04 բրիմ թահսիլաթ
12,000,000 »
Թէսիէ օլունան զիյան
135 000,000
Սիկուրթասանլանմամիս
282,000,000 »

ԳՈՒՇԵՐԻԷԹ կայէթ միւսթա չէրթի բրէ Թիւրքասա սիկուրթա գալա իսթէ ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ չիպէսի տաթի միւսթէլիֆ սուբէթաէ վէ տասարուֆ էտիլէն ֆիյաթլարլա էտիլիր սիկուրթա իսթէ։
ԵՒՐՈՊԷՅԻ ԳԱՆԴԱՄԸ «Օսմանլը Գանքասը» սբր. Թիւրքիա վէ Մէսիլիքը Եարգիյէ Իչին միւսթերիլիքը ուսմանիյէ = Սթամպոլսա, Պերլին
Համամբասա, Բաքրբրը Օղլու Բասաժը
Միւտիրի ումումիսի — ՍԻՄՈՆ ՔԱՇՍԷՐԼԻԵԱՆ
Միւտիր մուավինի — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Զալաթասա այրուճա պիր Շիւպէսի օլաւղը կիսի՝ Մէմլիքը Մարուսէ ֆէր Թարաֆընա տախի խուսուսի ժամանալորը վար սբր։
23—50

Օ ԼՈՒՎՐԸ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
Ա.Ֆ. ԵՕՍԿԻՔԱՏՍ
194, Բերա Մեծ Փողոց 194
ԱՄԷՆ ՕՐ վերջին նորաձեւութենէ վաճառքներ կ'ստանանք Ֆրանսական ու անգլիական առաջնակարգ գործարաններէ։
ՄԵՏԱՔՍԷ՝ պլուզի ու հագուստի համար կրընտիներ, ֆանթէզի թիւլէր ու տեսակ տեսակ ֆանթէզի թաւիշներ։
ԱՄԵՆԱՃՈՒ հաւաքածոյ մը քօսթիւմի ու շրջազգեստի համար բուրդեղէն կերպասներու։ Վրանոցի համար քասթիօներ ու ֆանթէզի քառաքիւլ։
ԺԱՆԵԱԿ բուրդեղէն բամբակեղէն, ամէն տեսակ ձեռնոց, թաշկինակ, քաշքօսէ, բլէզօ, կնոջ ու աղջոց գուլպայ. մտաքսէ ու բուրդէ միսօներ, օժիտի համար ճերմակեղէն ու ասեղնագործներ։
ԿԸ ՑԱՆՁՆԱՐԱՐԵՆՔ մեր վաճառատունը՝ Բերայի ինչպէս նաև շրջակայ վայրերու մեծապարգ տիկիններուն, մասնաւորապէս գիներու ամանութեանը ու ծախուած վաճառքներուն տակաւնութեան ու վայելչաձեւութեանը համար։
Զրի օրինակ և նմոյշ կը զրկուի հեռաւոր տեղերու յաճախորդաց 17

ԼԱ ԻՒՆԻՈՆ Է ԼԸ ՖԷՆԻՒՔՍ ԷՍՊԱՆԵՕԼ
La Union et le Phénix Espagnol
ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Դրամագլուխ 12,000,000 ՖՐ. — Բարիզի իր կալուածները 7,000,000 ՖՐ. — Ճանեսի գումար 59,000,000 ՖՐ.
Ամսական 2 ֆր.ի վճարման փոխարէն, 20 տարի վերջը «ԼԱ ԻՒՆԻՈՆ Է ԼԸ ՖԷՆԻՒՔՍ ԷՍՊԱՆԵՕԼ» ապահովագրական ընկերութիւնը կը խոստանայ 600 ֆր. վճարել ապահովագրեալին։
Եթէ պայմանագրին լրանալէն առաջ, ապահովագրեալը մեռնի, ընկերութիւնը մինչեւ ժամուան օրը վճարուած ապահովագինները (բռիմ) ամբողջութիւն կը հատուցանէ առանց տոկոսի։
Եթէ ապահովագրեալը 3 տարի վճարելէ վերջ, ապահովագրութիւնը ուզէ դադրեցնել, ընկերութիւնը մէն մի 24 ֆր.ի փոխարէն 30 ֆրանք կը հատուցանէ տոկոսով՝ պայմանագրին լրանալէն ետքը։ Սակայն եթէ ուզէ անմիջապէս ետ առնել իր դրամը, այն ատեն փոքր զեղչ մը կ'ելայ։
Ապահովագրեալ մը, 3 տարի վերջը, իր պայմանագիրը ընկերութեան գրաւ տալով՝ կրնայ փոխառութիւն ընել ինչին տոկոսով։
600 ֆր.նոց մէկ մի պայմանագիր գաղդիական «Բրեսթ Ֆոնսիէ» կամ «Վիլ տը Բառի» պարգեւաւոր պարտաթաղթերուն մէկ թիւը կը կրէ։ Ուստի վիճակելիք պարգեւին քաներորդ մասը ապահովագրելին իրաւունքն է։
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Ապահովագրեալ մը ամսական 2 ֆր. (9½ ղ.) վճարելով, 20 տարի վերջը (480 ֆր.ի տեղ) 600) ֆր. կ'ստանայ եթէ ողջ մնայ։ Ի դէպ ժամուան, իր ստացած դրամները իր ժառանգորդը կ'առնէ առանց տոկոսի, մեծամեծ պարգեւներ չտեղու բաղդն ալ վայելելով։ — Հայր մը իր նորածին զաւակին համար ամսական 2 ֆր. վճարելով, 20 տարի վերջը 600 ֆրանքով կ'օժտէ զայն, իսկ եթէ բաղդն ալ ժպտի, իր թիւին վիճակելիք մեծ պարգեւն ալ կ'ստանայ։
Դանօր. — Գաղդիական «Բրէսթ Ֆոնսիէ» և «Վիլ տը Բառի» պարտաթուղթերը, Բրէսթ Լիոնէ Պանքային (Ղալաթիա) քով պահ դրուած են։
Ընկերութեան կեդրոնատեղին է
Բարիզ, Շուսք Տանթէն, թիւ 66 իր սեպհական օճէնքն մէջ
Թուրքիոյ համար բնակ. գործակալութիւն,
Կայաթա Գալաճեան խան
Նս 6, 7, 8, 9
Ընդհ. ներկայացուցիչ Թուրքիոյ
Մ. ՍԻՆԱՆԵԱՆ
50—20